

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, október 20.

Mai számunk főbb közleményei:

- A magyar érdekek kölföldön.
- Az aradi tereplovagló-verseny utiránya.
- Vesztegetés egy jegyzőválasztásánál.
- Székhámos ruhakereskedők.
- Meghalt Erzsébet királyné gyilkosa.
- Elhamvadt a Laczay-villa.
- Gyanus hétezer koronás váltó.
- Urileány és parádés kocsis.
- Wellmann légi kalandja.
- Megszűnt az aradi orvosok sztrájkja.
- A bankkérdés és készfizetés.
- Tarkaságok.

Az orvossztrájk vége.

Arad, október 19

Az aradi orvos-sztrájknak vége. Négy napos harc után, a mely dicséretesen fékezte a szenvedelmeket és szerencsére ment maradt a különös izgalmaktól, ma éjjel megtörtént a megegyezés s az orvosok holnap reggeltől kezdve tovább kezelik a munkásbiztosító pénztár betegeit.

A sztrájk, a mint az előre látható volt, az orvosok visszavonulásával végződött. A megegyezés annyiban nem jelent kudarcot az orvosokra nézve, a mennyiben a díjazásuk a régebbi állapothoz képest javult; de az orvosi fizetések emelése csak addig a határig jutott, a meddig azt a pénztár a sztrájk kitörése előtt meg akarta adni. Egyéb kérdésekben, a melyek a kenyértöréshez vezettek, szintén a munkásbiztosító pénztár álláspontja érvényesült.

Szívből örül mindenki ennek a békének; annak, hogy a megegyezés megtörtént s nem azért, hogy az orvosok vereséget szenvedtek. Kétségtelen, hogy a sztrájk sokat kockáztatott abból a szimpátiából, amelylyel a közönség az orvosi kart, annak hivatását és szolgálatait körülvette. De a megegyezés felé irányuló törekvésben, az arra felé vezető út egyengetésében az orvosok tanujelét adták annak, hogy elvek kedvéért nem feszítik véksőkig a hirt és idejében rátértek az engedékenységre, amelyet itt különösen komoly érdekek tettek indokoltá. Bizonyára átéreztek a következményeket, a bajokat, amelylyel a sztrájk folytatása járhat, s amelyek rájuk is súlyos felelősséget hárítottak volna. Idején, a mikor még nem szenvedte kárát az egészségügy a harcnak, módot adtak a közeledésre s a módot sietett hasonló okossággal megfogni a munkásbiztosító pénztár.

Mindenesetre azonban az orvossztrájk lefolyása is bizonyosság arra, hogy olyan sztrájk, amelyet a közvélemény rokonszenve nem kísér, nem járhat sikerrel. Az orvosok sztrájkja kezdettől fogva nem dicsekedhetett ezzel a rokonszenvvel. — Még ha az anyagi követelések nem is jártak volna túl a munkásbiztosító pénztár teherviselő erején, s ha az egyéb követelések nem is lettek volna túlzottak: az orvosi hivatás természete, a közönségnek a valódi orvos felől

alkotott fogalma olyan, hogy azzal a sztrájk gondolata alig fér meg. Az orvosi hivatás szintén kenyérkereset, amelynek joga, sőt szüksége van arra, hogy megfizessék. Küzdelmes, költséges és gyakran nélkülözésekkel járó tanulás útján szerzik meg e pálya utlevélét; aki rákerül joggal várhatja, hogy az anyagi gondokkal minél kevésbé legyen kénytelen küzdeni. Konkurrencia és más bajok, talán némi tulprodukción tövisessé teszik ezt a pályát is; az orvosokat tehát a helyzet utalta rá, hogy anyagi érdekeikért szövetekezzenek és küzdjenek. De e küzdelem fegyverei közé a sztrájk nem illeszkedhetik; az a harci eszköz, amikor az orvos tulajdonképpen elfordul a betegétől és rajta keresztül érezteti a zugolódást, amelylyel a helyzetet illeti. Ha sokkal több oka lenne panaszra az orvosoknak, akkor az érdekek ilyenén módon való előtérbe tolását féken kell, hogy tartsa az a humanizmus, az az idealizmus, amelyek, lehet, hogy avult fogalmak s a melyek nem valthatók fel aprópénzre, — de azok nélkül az orvosi hivatás nem az, a minek lenni kell. Tisztos. részben már elhalt, de részben még élő példák, az orvosi nemzedék idősebb, érdemes tagai szoktatták rá az aradi közönséget, hogy az orvosi küldetést ilyennek tekintse. (Ez a tradíció ne vesszen ki azért, hogy a szövetség hatalma csorbitatlan erejében megmaradhasson.)

Mocsok az aranyméhben.

Irta: Holló Márton.

Csendes vérű kalmárfamiliából eredt Rác Mirkó és maga is a tisztas életet kedvelte. A piactéri boliban, amely az apjáról maradt rá, glédában ragyogtak a befőttes üvegek, a pult előtt porcellánvedreken fűszeres halak, mustártömegek osiklandozták az uri inyeket, a kirakat mosolygott a válogatott gyümölcsöktől, kiűn a táblán pedig, mint a becsületes polgári buzgalom mintaképe, nyugalmasan terpeszkedett egy pohos aranyméh. Ezt a derék rovar, mint a család őrangyalát, nagy tiszteletben tartotta Mirkó s amikor kissé felfrissítette az üzletet, maga vigyázott, hogy a mészolók valahogy hozzá ne nyuljanak. Rend, megbizna óság környezte Mirkót s holtig békeségben élhetett volna, ha Telkes Ella nincs a világon. De hát volt és az ő sorsába nagyon bele-vágott.

Alispán volt Ellának az apja, de szegény ur. Ami jövedelem akadt, mind ráment a jó életre. Volt egy kis föld is, vagy háromszáz hold, az asszonnyal került hozományba, csak hogy elszótt. Azért kitartottak a megyebeli uri kompániával, társaság, vigalom járta náluk is, isten tudja, hogy győzték. Három lány közül kettő serdült már hajadonná. Akkor az apjuk elhalt váratlanul. Vadászmulatság volt a főjegyzőnél a hegyek közt és az alispán a havas éjszakában elbotoerkált a kastélyból, szakadéka esuszott le. Halott volt, mikor reggel rátaláltak.

Semmi sem maradt nála, csak adósság. Az adósságért helyt álltak a jó barátok. De az asszony, ámbár vagyon nélkül maradt, nem adta a lányokat se postához, se telefonhoz, hanem tovább bálózott velük. Eltanulta az ura politikáját s érthette a módját, hogy a ház barátai el ne ejtsék őket.

Ella volt a legnagyobb leány, eleven vérű, mulató kedvű, hamvas, villogó teremtés. Dóceg tartás, hosszú, szálas szőke haj. Vele kellett össze kerülnie Mirkónak, aki meg szerzett képű, benőtt homlokú, szívós kis test volt és csupa igénytelen piáltság. És mégis Mirkóban szerelem születt, amikor először látta meg hajadonnak az alispánlányt s álmodni mert róla és beléje örülni. Érte fölkeresett báli mulatságokat is, p-dig aztakat nem kedvelte s kiesett lába alól a valóság, amikor táncot is kapott a leánytól, akit a társaságbeli fiatal urak udvara kényeztetett. Nézték ezt az urak s ugyan álmélkodtak, amikor ez többször is megcsótt és az alispáné még barátságosan is szólott a barátságos képű fiához. De akkor már két esztendő is elmúlt Telkes halála óta s az özvegy anyának komoly beszéde volt a leányával.

— Ez így tovább rem m-het! — mordta kissé izgatottan, amikor éppen bálból jöttek haza.

— Micsoda, anyám? — kérdezte Ella.

— Ez a mi életünk.

— Erre már nem felelt Ella, csak elkomolyodott hirtelen.

— Nem bírom már! — folytatta az anyja. — A nyomorúság az ajtóim előtt s ránk is tör, ha

hamarosan nem történik valami. P-dig semmi sem fog történni. Ezeknek a mi fiatal urainknak egynek sincs komoly szándéka veled. Azoknak te csak mulató pajtás vagy. Hiszen mulathatnál még, nem vagy te épen öreg lány. csak huszonegy esztendő vagy, csunyanak se mondhat senki — és itt anyai büszkeségben hozzá nyult a dus, szók fejhez — de nem várhatunk. Tenni kell valamit, férjhez kellene menned, még ha áldozat árán is. Foglalkozzál valami komoly emberrel, legjobban tennéd, ha ezt a Rác fiút kötnéd le. Bolondul érte, pénzes, mindajánukat megmenthetne, ha rászánnád magadat. Csak tőled függ...

— Feküdjünk le anyám, jó éjszaká! — Ezuttal csak ezt tudta mondani és sietett be a szobájába, ahol hugai már neki vetkőzödtök az alváshoz. De nem ez volt utolsó szava. Alispáné anyja, aki megtette a maga számadását és sutba dobta a családi büzkeséget, tudta be is fejezni ezt, amibe fogott s megörült az uri barátok nagy átmélkedésére az a hihetetlen csuda, hogy Telkes Ella csomegeboltozó lett. A társaság összebujt:

— Na, eladták magukat a pénzes zsáknak, szegények!

— Ela és ez a kis gnóm!

— Nagy baj lesz még ebből!

Igy bíralták meg az esetet s elárkóztak. De később, amikor a fiatal asszony bebizonyította, hogy tud bánni Mirkó pénzével s ugyancsak elegáns fesztet teremt magának, kezdtek a régi hitevek engedékenyebbé lenni. Történtek látogatások, újabb összeolvadások, a tágas szép lakásban eb-

AZ utólagos rekriminációk azonban, mielőtt tul mennek a leszűrt való tanulságon, fölöslegesekek. A békét megteremtették, s a részletkérdések, a melyek letárgyalása még hátra van, bizonyára nem fognak újra éket verni a pénztár és orvosai közé. Zavar nélkül folyik tovább a pénztár orvosi kezelése, a melynek kiváló része van az aradi munkásbiztosító pénztár országosan elismert jó hírének megszerzésében, s a küzdelemben résztvettek is, a kiknek kartársi együttérzése egyik szép mozzanata volt a harcnak, keserűség nélkül zárhatják le a sztrájk aktáit.

A magyar érdekek külföldön.

A delegáció külügyi albizottságának ülése.

Távirati tudósítás.

Arad, október 19.

A magyar delegáció külügyi albizottsága — mint Bécsből jelentik — ma délelőtt 10 órakor Perczel Dezső elnöklete alatt megkezdte a külügyi költségvetés részletes vitáját. Az ülésen jelen voltak Khuen Héderváry gróf miniszterelnök, Lukács László és Hazai miniszterek, Aerenthal és Burián közös miniszterek.

A költségvetés első címének tárgyalásánál Szűllő Géza örömmel üdvözli azt az intézményt, mellyel a külügyminiszter a diplomáciai és konzuli pályára készülők nevelését egységessé akarja tenni. Felkéri a minisztert, hogy a magyar hallgatók érdekében nagyobb összeget vegyen be a költségvetésbe.

Bakonyi Samu indítványozza, hogy az udvari és állami levéltár magyar értékű darabjait a magyar országos levéltárba tegyék át.

Nagy Ferenc: Kifogásolja, hogy a diplomáciai és konzuli vizsga és tanrendszer nem felel meg a magyar érdekeknek. Kívánja, hogy a magyar állampolgárokat Magyarországon vizsgáltsák.

Apponyi Albert gróf helyesli Bakonyi és Nagy Ferenc beszédét.

Kossuth Ferenc azt a kérdést intézi a külügyminiszterhez, hogy ha a diplomáciai növendékek vizsgálatai dolgában tervezett újítás létre fog jönni, miképen fog az új funkcionáriusok jelentése

dek, szórak következtek s azokon a háziasszony huzai is előnyösen érvényesültek. És Mirkó is ott volt mindenütt. Se látott, se hallott, csak uszott nyakig a boldogságban és imádtá a szép, a deli feleségét.

Ez olyan gondtalan, édes kábulás volt, gyönyörűséges, tehetetlen állapot, meg se igen értése annak, hogy is cseppent ő bele ekkora szerencsésbe. Leánykérő, esküvő, amin át mindehhez hozzá jutott, képtelen messziségben álomba mosódott el. És Mirkó, a kalmár mélyen aludt. Elég sokáig, amíg egyszer mégis csak felébredt. Arra riadt, hogy nyugtalanul táncol üzlet-mérlegének a nyelve. Ahogy megkapta a zuhanyt, nem józan lett tőle, hanem igazában bolond. Ilyen mulatság náluk, a Rácoknál soha meg nem esett. Nagyon meg volt ijedve, görcsösen remegő ujjakkal lapozgatta a könyveit. Ugrált, kapkodott felettük, de nem adtak neki megnyugvást. Otthagyta őket, a hűtlen fölfiánokat s a rémületével egyenesen hazament. Hideglelősen reszketett és akadozó nyelvvel dadogta:

— Baj van Ella, nagy baj!
Az asszony bizony megijedt tőle.
— Az istenért, mi az, talán orvosért küldjek?
Ez volt az első gondolata.
— Nem kell! Dehogyan kell! Nem patika segít rajtam!

Hát megtudták hamarosan az igazi betegségét is. Beszélt Mirkó bőségesen, sietséggel, a szavak rá sem értek a rendes sorakozásra, csak úgy

közöttétni, hogy abból a magyar kereskedelemnek is haszna legyen.

Több felszólaló nem lévén, az elnök az elő cím felett a vitát bezárta.

Esterházy Pál gróf külügyminiszteri osztályfőnök válaszol a felhangzott észrevételekre. Feltétlenül saukésnek látja a szervezendő kereskedelmi igazgatói állások hatáskörének precizizozását. Ezek a kereskedelmi igazgatók a konzulátusok tisztikarából fognak kikerülni.

Esterházy gróf ezután vitatkozik Apponyival, aki azt mondta, hogy a konzulátusi kar közössége lehetetlenné teszi, hogy Magyarország kereskedelmi érdekei kellőképen legyenek képviselve. Ez a vélemény téves. Ha a konzuli kart csakugyan kettéválasztanák, amint Apponyi kíváná, akkor egyik nap az osztrák, másik nap a magyar konzul informálná a nagykövetet, ami a kereskedelmi politikában nagy zavart idézne elő.

Bakonyi indítványára megjegyzi, hogy a közös levéltárban csakugyan vannak magyar okmányok, de nem oly nagy számban, mint azt gondolják. Ez a négyszáz darab okmány az uralkodóház magántulajdonát képezi és az uralkodóháznak joga volna ezeket saját családi hitbizományi levéltárába vinni. Hogy ezt nem teszi, az a magyar külföldi tudósok érdekében történik. Ami a levéltár újabb aktáit illeti, a külügyminiszterium kész ezekre vonatkozólag a magyar kormányval tárgyalni.

Kossuth Ferenc sürgeti a Törökországgal való igazságügyi reform és a konzuli bírálkodás kérdésének rendezését.

Esterházy gróf: Erre vonatkozólag a tárgyalások már megindultak.

Nagy Ferenc: Nem tartja szükségesnek a konzuli bírálkodás megszüntetését, mert ezek Törökországban nagyon jól megvédelmezték a magyar állampolgárok érdekeit.

Bakonyi Samu: Ezzel ellentétben azt hiszi, hogy az ifjú-török rezsim elég erős arra, hogy Törökországban rendezett igazságügyi állapotokat hozzon létre.

A külügyi költségvetést a bizottság részleteiben is elfogadta.

Következett a határozatok megbeszélése.

A múlt évben a delegáció utasította a kormányt, hogy a címer és jelvény kérdés rendezése tárgyában az osztrák kormánnyal tárgyalásokat folytasson.

Khuen-Héderváry kérte a bizottságot, hogy

ezt a határozatot tartsák fenn, mert a kormány folyton szem előtt tartja ennek a kérdésnek mielőbbi rendezését.

A miniszterelnök kijelentése nagy érdeklődést keltett.

A bankkérdés és készfizetés.

— A delegációk előcsatározásai. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 19.

A delegációs előcsatározásoktól eltekintve a politikában most a pénzügyi kérdések előkészítése a politikai élet legkim gasitobb ténye, amiről perze egyelőre pozitívumot nem lehet tudni.

Mai politikai távirataink a következők:

A banktárgyalások.

Bécsből táviratoznak: A két pénzügyminiszterium szakelőadói ma délelőtt tíz órakor folytatták a bank és készfizetés kérdése főlöi tárgyalásokat. Több napnak az a híre, hogy a szakelőadók tanácskozásainak konkrét formula a tárgya, mint a „Bud. Tud.” illetékes heyen értesül, önkényes tanácskozás. A két miniszterelnök és a két pénzügyminiszter közötti tárgyalásokat még abban az esetben, ha a szakelőadók tanácskozásait korábban fejeznék is be, aigba folytatják hélfő előtt, mert az osztrák pénzügyminisztert a galiciái tartománygyűlés tárgyalásai szombatig lekötik.

A pénzügyi kérdések előkészítése.

Bécsből jelentik: A pénzügyi szakelőadók ma folytatják tanácskozásukat, amely délelőtt tíz órától delután 2 óráig tartott. A delután folyamán a magyar szakelőadók megjelentek Lukács László pénzügyminiszternél és jelentést tettek neki a mai tanácskozások eredményéről. A referáda után Lukács miniszter másfél óra hosszán tanácskozott Khuen miniszterelnökkel. — A két kormány szakelőadói holnap délelőtt folytatják tanácskozásukat. Mint-hogy a magyar szakelőadók a közeli napok valamelyikén vissza kell térniük Budapestre a felhalmozódott reszort ügyek elintézésére, ha erre szükség lesz, a tárgyalásokat néhány napi megszakítással Budapesten fogják folytatni és befejezni.

tolakodva kapaszkodtak egymásba. A kis félszeg ember, ahogy izgult, rémüldözött, rossz látvány volt Ellának, s a zavaros pillanatokban inkább mint valaha, dermesztően vonaglott át lelken az a tudat, hogy nagyon rosszat cselekedett magával. Ő is felébredt egészen.

Hát még ami ezután jött! Amikor egyszerre megfordult az eddigi állapot. Ahogy Mirkó hozzá látott a menekvéshez és csak számolt, fukarkodott nyugtalan kapkodással és mindenbe beleütötte az orrát aggodalmas kicsinyeskedéssel, ezt sokáig nagy-lelkűen elviselni nem lehetett. Alispánéknak ez erős csalódás volt. Még csak két esztendő se telt el és már is felfordulás! Ők azt hitték, hogy beültek egy nagy léghajóba, amely viszi őket a magasba, szilárdan, biztosan, s a luftballon alig hogy megkezdte a repülést, már repedez és ernyedten összehorpad, akár a tizkrajcáros gömböcske. Spórolni, kuporgatni, egyre csak kuporgatni és fufangoskodni, az ugyancsak csunya volt Ellának. Vendégeskedni szert tovább is kellett s Mirkó utóbb már az éléskamrára is vigyázott, a boltját meg egyenesen sárkányként őrizte. Ebből bizony marakodások lettek, csunyak a belső szobákban, szerelemből, imádatból sok elpárolgott, kijózanodás következett. Az alispáné se maradt csendes, még a kisebb lányoknak is volt szavuk. Ennyi hangból kifelé is kellett jutni valaminek, a bejáró barátok finom észlőnnel is sok mindent megéreztek, Mirkó-ról rosszul vélekedtek, még a saját házában is, az asszonyok már meg is hallhatták. Ez csak éleszette a tüzet. Az alispáné asszony nem birt már

magával s teljes családi tanács előtt vágta oda a vejenek:

— Hiszen ez csalás! Az ur házasodik, holott el sem bír tartani egy asszonyt!

Mirkó mind erre hol szorongott, hol meg patogott s dühbe is gurult, legtöbbször hazulról elszaladt, de nem engedett, mentette makacsul a mérlegét. És úgy beleszólt ebbe, hogy még akkor sem tágitott, amikor helyre billent már az egyensúly, s kezdett magához térni. Egyszer nagyon megijedt, nem akarta újra próbálni.

— Ön most már szándékkal gyötör engem! — fakadt ki ellene Ella. — Egészen kimutatta a természetét. Így csak szatócs viselkedhetik!

Mirkó siralmasan jajgatott:

— Nem igaz, nem kinozom. Hiszen annyira szeretem! . . . Nem ért engem, mindent csak magáért teszek!

— Azzal ugyan ne fáradjon! Mert én meg sohasem szerettem. Én csak megvetni tudom önt, amiért anyi megalázást hoz rám. Ezt ön nem érti, más a vére!

Ezt gögösen oda mondta Ella s keményen kiegyenesedett, ahogy elsielt. Mirkó pedig, mint akit pefon csapnak, kinlódt s dacos izgalommal kalandos megtorlásokról ábrándozott. Nem adta be a derekát s ezt mutatta is. Most már ő is harcolt. Olyan sikerrel, hogy az asszonya már gyűlölte, látni sem tudta. Sokat hallgatott Ella, véstjólóan sötét volt. Mirkó nem tudott ahhoz, hogyan segítsen magán. Még akkor se, mikor az

Egy osztrák delegátus rágalmai.

Bécsből jelentik: Kramarz dr. osztrák delegátus a delegáció mai ülésén azt a kijelentést tette, hogy a magyarok nemzetiségi gyűlöletből felgyújtogatták a tót lakosság házeit s ennek igazolásul egy időközben megszünt tót ujságra hivatkozott. Sajnálatos dolog, hogy az osztrák delegátus ilyen megbízhatatlan hírforrásból, teljesen alaptalan hírszótélésre hivatkozva, rágalmakat szór ellenünk.

A költségvetés a képviselőházban.

Budapestről táviratozzák: Félhivatalos jelentés szerint Lukács László pénzügyminiszter a jövő hét szerdáján, a hó 26-án, fogja exponéját elmondani a képviselőházban és ugyanakkor terjeszti a jövő évi költségvetést is a parlament elé. Erre való tekintettel a delegációk ülésében rövid szünet fog beállni. A képviselőház ezen ülésében Berzeviczy Albert elnök jelentést tesz szokról az intézkedésekről, amelyek a három horvát képviselőnek a delegációs tagságról való lemondása dolgában történtek. Ezzel kapcsolatosan alkalmasint megállapítják, hogy Berzeviczy Albert elnök a törvény értelmében, Láng Lajos, a delegáció elnöke pedig a delegáció ügyrendjének értelmében tárt el; az ügyben azután a képviselőház határozni fog.

A delegációból.

Budapestről jelentik: A magyar delegáció költői albizottsága ma délelőtt folytatta tárgyalását. A költségvetés részleteit vitatták és szavazták meg. Holnap délelőtt a magyar delegáció tengerészeti albizottsága ülést tart. Feltehető, hogy az albizottság már holnap befejezi tárgyalását. Pénteken délelőtt a hadügyi albizottság tart ülést, amelyen a közös hadügyi ügyminiszter exponéját és a hadügyi költségvetést tárgyalják. A vitát alkalmasint szombaton is folytatják és talán csak vasárnap fejezik be. Az albizottsági tárgyalások befejeztével valószínűleg hosszabb szünet áll be. Az eddigi intézkedések szerint a plenáris tárgyalások előreláthatóan november 5-ike körül kezdődnek és november 10-ig tartanak.

Az aradi tereplovaglós-verseny utiránya.

(Arad—Kurtics—Forrainagyiratos—Csálardő—Arad. — A verseny részletei.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

Tegnap óta ezekatlanul sok idegen katonatiszt látható az aradi kávéházakban, vendéglőkben, meg a korzón. Színes uniformisú dragonyosok és más ezredbeli huszártisztek csoportokba verődve tárgyálnak, tanácskoznak. Ezek a katonatisztek leginkább a Batthyány-utca 31. szám alatt levő Aradi Versenyirodát lepik el. Tudniillik, ők a szombaton kezdődő nagyszabású lövészversenyekre jöttek. A szombaton és vasárnap tartandó rendező lövészverseny nem igen izgatja őket. A hétfői, ugynevezett tereplovaglósverseny foglalkoztatja az idegen tiszteket, akik különösen az iránt érdeklődtek: milyen lesz az 50 kilométeres tereplovaglósverseny területe?

— Sajnálom, — mondta udvariasan Persa Péter, a versenyegylet buzdító titkára — a verseny szabályok értelmében csak csütörtökön reggel 8 órakor áruhatjuk el azt a területet, a hol a verseny végbemegy.

Igy hát a versenyzők, akik közül már maidegem hatvanan vannak itt, csak holnap, csütörtökön reggel 8 órakor tudhatják meg, smit tudni akarnak. Ugyanis a verseny intézősége csak 4 nappal a verseny kezdete előtt hozza nyilvánosságra az utvonalt, nehogy a versenyzők előre jól kitanulmányozhassák azt.

(A verseny helye.)

Az Aradi Közlöny szerkesztősége már ma megtudta a tereplovaglósverseny területét, amelyet maga Károlyi Gyula gróf, egyesületi elnök szemelt ki. A belovagolandó utvonalt a következő: Arad—Kurtics—Forrainagyiratos—Tornyos—Csálardő—Arad. Tehát köralakban futják meg az ötven kilométeres pályát, amelyet különben már előzőleg Károlyi Gyula gróf háromszor belovagolt s miután ezt találta legalkalmasabbnak, ezt jelölte ki.

Körülbelül hetvenen fognak indulni ebben a versenyben, amilyent még Magyarországon egyetlen polgári versenyegylet se rendezett. Az indítás hétfőn reggel 7 órakor történik a ver-

senypályáról, ötpercenként. Az érkezési és indulási helyet zászlócskák jelzik s csak ezen az úton szabad kifutni, illetve megérkezni. Az indulás sorrendjét sorsszámbuzás útján állapítják meg. Az utvonalon, tíz kilométeres távolságban, ellenőrző állomások lesznek. A két első állomáson két-két, tizenkettedik ezredbeli huszártiszt, egy orvos s egy állatorvos lesz. A harmadikon harmadik ezredbeli huszártisztek, a negyediken pedig kissentmiklósi tűzértisztek gyakorolják az ellenőrzést orvosokkal. Az állomásokon a versenyzők kötelesek a sorsszámukat hangosan bemondani s csak ha az állomáson visszamondták a számot, akkor mehetnek tovább. Ezeket a számokat különben a két karon is föl kell tüntetni az illető lovas indulási idejével (startolás) együtt. Ha az ellenőrző állomások között valamely versenyző lebukik a lóról, az bizony ott marad addig, amíg valahonnét segítség érkezik, ami persze nem történhet meg a leggyorsabban. Tudniillik, ennél a versenyenél nem követi őket a zsűri valamilyen járművön; éppen ezt pótolják az ellenőrző állomások. A lovas súlya 75 kilogram nyereggel együtt. A hiányzó különbözetet hoitsúlylyal pótolják.

Holnap, csütörtökön reggel minden jelentkező versenyző katonai térképet kap a versenyegylettől; ezen pontosan látható a befutandó terület, zászlókkal megjelölve. A térképet maga Károlyi gróf osztja szét a jelentkezőknek.

Érdekes, hogy a három napig tartó versenyen nem az aradi 33. gyalogezred zenekara játszik, hanem a temesvári katonazenekar. Az aradiak ugyanis tetemesen fölemeltek a játékdíjat s ezért a versenyegylet Temesvárról hozatja a zenészeket. A hétfői verseny legjobb esetben a késő délutáni órákban ér véget és az eredményt csak este hirdetik ki.

(Pótnevezések.)

Rendező zárlat után 100 korona pónalelefizetés mellett még a következők neveztek:

Wodianer Béla 12. huszárezredbeli hadnagy Kamélia lován.

Magyar királyi kincstár Goliath nevű lovát lovagolja Lipcsey Márton 6. honvédhuszár főhadnagy.

Benkő János 10. honvédhuszár ezredbeli főhadnagy Csengő nevű lovát lovagolja Sárosy László 2. honvédhuszárezredbeli százados.

asszony kikelve még egyszer magából, titokzatosan megfenyegette:

— Ne experimentáljon velem, figyelmeztetem! Térjen az észére, mert teszek valamit!... Még nem tudom mit, de sirni fog belől!...

Akkor már sem ő nem járt el sehová, sem otthon nem fogadott el látogatókat. Elvonulva gyötrődött. Szégyellte magát és bánkódott az eltévesztett életéért. Már az anyjára is haragudott, még a húgaira is, a szabadulásról gondolkodott, de nem látott még semmi kivezető utat. Teljesen ki voltak szolgáltatva, magukra maradtak a tehetetlenségükben. S az anyja még türelme:

— Ej, te vagy az oka, nem tudtál velem szembeszállni. Csak nem félsz tőle?!

— Nem! Csak nem értem, hogyan adhatam össze magamat ezzel az emberrel. És gyűlölem és a legnagyobb ellensége vagyok. És meg akarok szabadulni tőle, de úgy, hogy örök emléket hagyjak neki... És most hagyjatok nekem békét!...

Csupa ideg volt, végkép elzárkózott. Nem mertek menni hozzá, ő meg nem kívánt senkit. Uglázott, hogy valamire elszánja most már magát...

Abban az időben az úri nép nagyon felkarolt egy vándor orfeumtársaságot, amely valami másodrendű fogadóban ültette fel a tanyáját. Dívát volt odajárni. A katonatisztek esténként ott voltak, közsők, tüzérek és más fegyvernemek vegyesen. Eleven, tarka kép alakult az asztalok

körül, a dobogón pedig elég jól öltözködött hölgyek és elfogadható személynvesztők kóklerkedtek. Egy este meglehetősen feltűnést keltett, hogy Ráczné, akit az emberek már vagy három hónap óta seholsem láttak, az anyjával szintén eljött az előadásra. Az ura nem volt vele, egy-két férfi ismerőse, aki leereszkedett hozzájuk, viccelt is emiatt a szép asszonnyal, mások nagyon hüvelyesen vettek róluk tudomást. Nem is maradtak sokáig az előadáson, a fiatalasszony láthatóan rosszul mulatott.

Egy héttel később, szombaton, nagy díszelőadást hirdetett az orfeum direktora, új attrakciókkal, köztük különösen fel volt dicsérve a plakáton egy angol-amerikai jockey chasonette. Az orfeum tele volt — a színház aznap a pusztakiadásokat se vette be. Tizenegy óra tájban — a tisztek akkor már nagyon jókedvűek voltak — a jockey-hölgy következett, akit senki sem ismert még, mert épp aznap érkezett. Élénk szibongás közben végre megrándult a esergő, s a hátsó dekórasió ajtaján előpattant a legszemrevalóbb nőjockey. Fessze fehér trikóban, esérpos tüzipircselyem drosszban, ugyanolyan színű eszkában, csupa idom, csupa nyalkaság. Még eshintott egyet a lovaság ostarával, majd egy angol kupléba fogott, de esendálatosan kevés hanggal és mindekinélk álmoskodására a legnagyobb elfogódottsággal. Valósággal elnyelte a strófát s hirtelenkélve táncba fogott. Amikor az árnyalat lent a nézőtérben már általanos lett, elől a tiszti asztaloknál valaki hangosan elkiáltotta magát:

— Hiszen ez Ráczné!

Egy-két pillanatra eszond lett, az erősen feszített arcban most már többen is ráismertek az alispánlányra, aki fáradtan állt meg egyszerre a színpadon. Jobb lába idegesen rezgett az izgalomtól. Meredt, holdkörös arccal bámult a közönségre s erőlködött, hogy újra énekeljen. De egy hang se jött ki belőle, csak valami dadogás... Ájulás környékozta. Akkorra már zürzavar volt odalent. Sopánkodás, rágás és taps keveréke. Több asszony sietve fölkel, vitelte kaza magát az urakkal, akik sokkal inkább ott szerettek volna maradni. A tisztek bravóztak is, de amikor észrevették, hogy a szép jockey-lány a pódiumon már-már alétlan esik össze s szavarodott szemmel menekülést keres, akkor felugrártak a deszkákra és felfogták a karjukkal. A függőnyt összevonták, nagy lötés-futás támadt, orvos is került fel egynehány...

Sikerült a botrány. Két helyi lap irt róla kimerítően, előzményekkel. Ráczné csakhamar magához tért a hotel egyik szobájában, ott is töltötte az éjszakát. Az anyja reggel kétségbeesetten rehangt hozzá. Akkor már nyugodt volt és elszánt.

— Megkönnyebbültem, semmi bajom, új kedvet értek az élethez mama! — mondotta.

Még este elutaztak. Bécsbe mentek új egzisztenciáért, Mirkót otthagyták árván. Az egy szóval se tartóztatta őket, halott volt. Ágynak esett s lázalmában egyre az aranyméhet látta, amint tisztes patinájára andok piszok hull és növeszti óriás szörnynyé a beeszületes rovar. Amikor fölkel, az orfeumot kereste halálra, hogy pörbe fogja kerékbe töresse. De akkor az már ungon-berken tul volt a trappjával.

Boronkay Károly 10. huszárezredbeli hadnagy Komorna nevű lován.

Schmitt Pál 7. honvédhuszárezredbeli hadnagy Celesztin nevű lován.

Bacsák Pál 9. honvédhuszárezredbeli őrnagy Derengés nevű lovát lovagolja Adám Denső 9. honvédhuszárezredbeli főhadnagy.

Appel János báró 12. huszárezredbeli hadnagy Véletlen nevű lován.

(A díjak.)

Maresch Gyula fizetésben ma már látható a teraplovaglóverseny tiszteletdíjainak nagyrésze. A díjak mindegyike gyönyörű kivitelű, igen értékes díszlángy.

József főherceg díja vert ezüst kanecső, Frigyes főherceg díja ezüst szivarkazetta, lovag Brudermann Rzsó lovassági tábornok és főfelügyelő díja ezüst szivarkazetta, Seefranz Antal hadtestparancsnok díja ezüst kávékészlet.

Aradi és környékbeli hölgyek díja kristályüveg kanecső ezüst foglalatban. Offiziers Reiter Verein díja a király miniatúr-szobra ezüstből. Országos Magyar Gardasági Egyesület díja gyönyörű kivitelű ezüst fekete-kávékészlet.

Kirchbach Károly báró altábornagy, lovas hadosztály parancsnok díja egy díszserleg ezüstből.

Magyar Lovaregylet díjai egy aranyozott valódi ezüstserleg és egy vert ezüstserleg.

Károlyi Gyula gróf díja egy angol kulacs ezüstből.

Matic Henrik tábornok, lovasdandárparancsnok díja ezüst-serleg.

Tisza István gróf díja ezüst cigarettatárcsa zománcozott lófejekkel.

Urbán Péter díja vadászkészlet, vadászszek.

Urbán Iván díja valódi angol sportóra.

Purgly László díja elefántosont lovagló készlet.

Ugyancsak látható még a simándi nagy akadályverseny tiszteletdíja, amely az aradi versenyegylet ajándéka, egy ezüst stopper-óra.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Csitulj szívem, békát. Bemutató előadás. B) bérlet.

Péntek: Csitulj szívem, békát. B) bérlet.

Szombat: Elvált asszony, operett. A) bérlet.

* Troubadour. Ma este a színházban a Troubadour, Verdi pompás melodikus operája került színre. Az előadás igen jó volt. Ferrari (Maurico), Wlassák Vilma (Eleonora), Zalay Margit (Ines), de a kisebb szereplők is jól megfelelték a rájuk bízott feladatoknak, amiért a közönség minden felvonás után lelkesen meg is tapsolta őket. Szótlanul gyengén énekelt ma Ladizslai, ami indiszpozíciójának tudható be. A zene- és énekkar kifogástalanul működött, amiben nagy érdeme van Tilger karmesternek, aki az előadást dirigálta. Fekete Arankának, aki Azucenát énekelte, betegségétől való fölépülése öröme tiszteletből babérkoszorúval és csokorral kedveskedtek.

* A Csitulj szívem premiérje. Holnap, csütörtökön mutatják be a színházban Veber és Hennequin pikáns bohóatát, amelynek címe Csitulj szívem. A borítékban a drámai társulat jó erői lépnek fel.

* A babagyártás, az Uránia mai műsorának tanulságos képe a felnőtteket is kíváncsian érdekelheti, de különösen pompás szórakozásul szolgál a gyermekeknek. A kíváncsian kutató gyermeki elme rendszerint azért rontja el játékait, azért szedi szét babáit, hogy a „szerkeze-

tel” meglássa. Az Uránia mai műsorának ez az igazán érdekes és tanulságos képe megmutatja, hogyan készülnék a gyermekszobák nélkülözhetetlen kedvencei, a kis és nagy babák, a mozgékony kezű és lábú, alvó, sőt beszélő játékszerek. Megmutatja egyúttal a kép azt is, hogy a játékszerekészítés és különösen a babagyártás egy rendkívül kifejlődött hatalmas gépekkel és nagyszámu munkással dolgozó gyárparág. A babagyártás mellé természetesen a mai műsoron is szébbnél-szebb drámai és humoros képek sorakoznak. 241

Elhamvadt a Laczay-villa.

— Tűz a gyoroki szőlőkben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

Tegnap este nyolc órakor tűz ütött ki Gyorokon a Laczay-villában és a hatalmas épület két óra alatt porrá égett. A szőlőhegy legszebb pontján épült nyári lak pusztulását a kéményből kipattant szikra okozta és mint gyoroki tudósítónk jelenti, Reicher Károly főügyész lélekjelenlétének köszönhető, hogy végzetes szerencsétlenség nem történt a tüzeset alkalmával.

Huszonöt öl hosszúságú a Laczay-villa, melyben tegnap egész nap ládákat pakkoltak és mindent szállításra készítettek el. Ma akartak bejönni Aradra, a szüret befejezése után a villa lakói: özvegy Laczay Istvánné, továbbá Reicher Károly főügyész és neje. Estefelé öt órakor oly hideg volt, hogy be kellett fűtteni a hálószobát és Laczayné megparancsolta a szakácsnénak, hogy készítsen tüzet. Nyolc óra körül a hölgyek nyugovóra tértek és csattha már el is aludtak. Reicher tiszti főügyész a nyári lak verandáján tartózkodott, szivarozva, élvezve a gyönyörű őszi est hangulatát. A tájra boruló mélyszéles csendet hirtelen zsindeiy roszegés-ropogás zavarta meg. A főügyész feje fölött égett a tető. Nyomban beszaladt a hálószobába és az ott alvókat felkeltette. Szerencse, hogy ezt időjében tehetette meg, mert mire az urinők nagy hirtelen felöltöztek és a szobát elhagyták, a villának a hegy felé dőlő földszintes része már egy lángtenger volt és az ablakpárkányok is égtek.

A tűz hatalmas erővel terjedt el innen az országútra néző egyemeletes épületrészre is. Mire a faluban a veszedelmet észrevették és a tűzoltók Koncz Benő parancsnok vezetésével megérkeztek, az egész épület lángtengerben állott. Mentésre gondolni sem lehetett, mert a vizet a meglehe és messze fekvő Nádasdy uradalmi ház ulvaráról kellett a hegyre szállítani.

Minden éghető anyag, berendezés, bútor elpusztult és csak azt kímélték meg a lángok, amit becsomagoltak és így a tüztől elmentek hirtelen szállítani. A villa közvetlen közelében levő présház is a lángok martaléka lett és benne elpusztult hatvan hektoliter törköly. A falu lakosságának áldozatkész segítsége nem használt, földig égett a hatalmas épület. Az egész Hegyalján, messze távolra ellátásokat a magasba csapó lángok és a környékbeli falvakból nagy tömegekben érkeztek a borzalmas látvány bímulói. Méneiről Kovácsics György jegyző vezetésével tűzoltók vonultak át teljes felszereléssel, de jókara-tukon kívül ők sem szolgálhattak egyébbel. A tűz tetemes kárt okozott, a mi azonban biztosítás révén megtérül.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

Szélhámos ruhakereskedők.

— Letartóztatások csalárd bukás miatt. —

— Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, október 19

A budapesti főkapitányságon ma este letartóztattak két tekintélyes ruhakereskedőt, kik — visszaélve a hitelzők bizalmával — hónapokkal ezelőtt 140.000 korona passzívával csődbe mentek. A szélhámos kereskedők, kik a múlt év közepén 17.000 korona tőkével nyitottak üzletet az Arany János-utca 12. számú házban, hihetetlen gyorsan behálózták a külföldi nagykereskedő cégeket, azonkívül rohamosan szereztek maguknak tekintélyt és vevőközönséget a fővárosban. A feljelentés szerint a társaság állandóan olyan bevételeknek örvendett, amelyet sok régi kereskedő méltán megirigyelhetett. Ez év január havában az üzlettársak kérészték már a detailforgalmat is elhatározták, hogy nagyban is árusítani fogják a készárukat. Ügynökökkel elárasztották a vidéki kereskedőket a nagy konkurenciát csinálak ezzel a fővárosi kereskedőknek. Sokáig azonban nem bírták. A mikor a nyersáruk fizetésére került a sor, a cég csődöt mondott, mire a hitelzők bűnügyi feljelentést tettek ellene. Miután a vizsgálat megállapította, hogy a kereskedők a cég rövid fennállása alatt csaltak és sikkasztottak a hitelzők kárára, a rendőrség a tömeges panasz folytán a megvádolt kereskedők üzletére bűnügyi zárlatot rendelt el és a társaság tulajdonosait letartóztatta.

A feltűnést keltő letartóztatásról fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Mintegy másfél évvel ezelőtt az Arany János-utca 12. számú házban Góth (Goldader) Henrik és Büchler Janó könyvezők „Góth és Büchler” cég alatt gyermekruha-üzletet nyitottak. Pár hónap múlva aztán elhatározták, hogy üzletükbe bevezetik a nagybani eladást is. Hogy a majdani megrendeléseknek elég legyenek, bécsi és prágai cégeknél nagymennyiségű szövetárukat rendeltek meg és azt az itteni ipartelepükön feldolgoztatták.

Az új nagykereskedő-cég, amely valószínűleg számításból vezette be üzletágába a nagybani eladást, rendkívüli olcsó áron becsajjtotta áruba portékáját. A konkurencsei hiába próbálkoztak a Góth és Büchler céggel versenyezni, haosak nem akartak ráfűteni a versengésre, az uralti szándékuk veszteség nélkül nem sikerült. Hagyták tehát a kellemetlen konkurenciát dolgozni, amely a nyár folyamán váratlanul fizetésképtelenségbe jutott. A Góth és Büchler-cég csődbe jutása annak idején kínos feltűnést keltett üzleti körökben. Alig volt ugyanis olyan fővárosi nagykereskedő, aki ne lett volna anyagiakban érdekelve a társas-cégnél, melynek becsületességében, fizetőképességében vakon bíttek a külföldi kereskedelmi piacon is.

A leltározás, mely a 140.000 koronás bukást követte, megállapította azt a vétkes manipulációt, mely miatt a hitelzők bűnvádi feljelentést tettek a csődbe ment kereskedők ellen.

A rendőrségen hetek óta folytatja Török Miklós rendőrkapitány a nyomozást Góth és Büchler ellen. A nyomozás sora alatt megállapította az eljáró hatóság, hogy Góthék nemcsak elrejtettek nagyértékű árukat a könnyelműen manipuláltak a hitelbe becsajjtott áruval, hanem üzleti és pénzügyi könyveiket is január óta rendszeresen hamisították, csatthogy félrevezessék a hitelzőket, nekülönbben a hatóságot, melynek a beavatkozására előre számítottak.

Góth és Büchler mai kihallgatásuk során igen gyengén tudták védeni magukat. Tagadták a tervezési csalást és a hamisításokat. A rendőrkapitány azonban adatokkal döntötte meg valótlannal állításukat.

A család kereskedőket, miután a 140.000 korona passzívával szemben mindössze 30.000 korona aktív üzleti fedezetük van, a súlyos bizonyítékok következtében az éjjel letartóztatták. Holnap adják őket a bíróságnak.

MEGSZÜNT az aradi orvosok sztrájkja.

— A béke feltételei. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19

Nyolc szóval hét ellenében kimondta az aradi kerületi betegsegélyező pénztár igazgatósága ma este tartott ülésén, hogy a pénztári orvosi teendőket vasárnap abbahagyott orvosaival bajlandó a békés megegyezés céljából ismét tárgyalni. Tette ezt azért, mert az orvosok lemondottak arról a követelésükről, hogy a pénztár csak az aradi szövetség útján köthessen szerződést és mert belátták az orvosok, hogy az országos pénztár fegyelmi szabályzatának brüszkírozása nem vezet célhoz. Az aradi pénztár orvosai tehát elfogadták a pénztár összes feltételeit, amelyek alapján ez hajlandó most már őket alkalmazni és ezzel az orvosok azt az eredményt érték el, hogy valamennyien vissza kerülnek a pénztár szolgálatába. Ezzel az elkeseredett harc eljutott a végéhez és a jövő munkálkodás alapjául szolgáló illetmény, szolgálati és fegyelmi szabályzat mindkét fél érdekeit igazságosan fogja kielégíteni.

Az orvossztrájk utolsó momentumairól itt következik tudósításunk:

Pénztári orvosok értekezlete.

Miután a vidéki orvosok csak ma délután érkeztek Aradra, az orvosszövetségnek küldöttéi csak az este hét órakor összeülő értekezlet elé terjeszthették azokat a pontozatokat, melyeket a tegnap tartott és lapunkban ismertett közös értekezleten Sarkadi Ignác, az országos pénztár küldötte a megegyezés lehetőségének alapjául megjelölt. A ma esti értekezletnek az a külsősége, hogy azon csak a pénztári orvosok és nem a szövetség vett részt, már azt árulta el, hogy az orvosok merev ellenállása igen meggyergült és a békés áramlat erősödött meg.

Az értekezleten a kiküldöttek részletesen beszámoltak eljárásuk eredményéről. Az orvosok ugyancsak vita nélkül akceptálták már itt a pénztár diktálta feltételeket és szoknak kötelező elfogadását ahhoz a kikötéshez szögezték le, hogy a pénztár kötelezze magát valamennyi eddig alkalmazott és sztrájkba lépett orvos visszaételére.

A pénztár igazgatóságának ülése.

Már az orvosok gyűlése véget ért és a négy kiküldött ura kelt, hogy a pénztár igazgatóságával közölje az orvosok határozatát, az igazgatóság Varga Ferenc elnöklésével már megkezdte ülését.

Herman Gyula dr., Werner Miksa dr., Leitner Ernő dr. és Hecht Arnold dr. megjelentek a pénztár helyiségében és magukhoz kérték az elnököt, hogy vele a határozatot

tudassák. Varga az ülést néhány percre felfüggesztette és fogadta az orvosok küldötteit.

Herman dr. kijelentette, hogy a pénztári orvosok tárgyalás alá vették a tegnapi közös értekezlet megállapodásait és ezek alapján kötelezőleg elhatározták, hogy az országos pénztár szolgálati, fegyelmi és illetményi szabályzatát a további tárgyalások alapjául elfogadják abban az esetben, ha az igazgatóság az eddig alkalmazott összes orvosait megtartja szolgálatában.

Varga elnök ezt tudomásul vette és kijelentette, hogy az éppen üléselő igazgatóság elé terjeszti az orvosok határozatát.

Az orvosok küldöttei távoztak és az igazgatóság folytatta ülését. Az elnök bejelentette az imént átvett orvosi üzenetet, mely erős ellenmondásokkal találkozott az igazgatósági tagok részéről.

Hosszú és időközönként szenvedélyes vita fejlődött ki ama kérdés körül, vajon célszerű-e a békés megegyezés útját egyengetni azon az áron, hogy a pénztár azokat az orvosokat is visszavegye, akikkel nincs megelégedve. Igen sokan szóltak hozzá a kérdéshez és az ellenzőkkel szemben állók azt hangoztatták, hogy ha a pénztár békét tud kötni, akkor tegye meg, mert a jövőben ugyanis alkalma lesz az igazgatóságnak a meg nem felelő orvosokkal szemben a fegyelmi szabályzat sulyát éreztetni.

Másfél órai vita után Varga elnök szavazásra bocsátotta azt a kérdést, vajon az igazgatóság elfogadja-e az orvosok kérését és hajlandó-e valamennyiüket újból alkalmazni.

Névszerinti szavazással dönt el az állásfoglalás. Nyolcan szavaztak a visszavétel mellett, heten ellens. Az elnök nem szavazott.

Ezután a következő határozatot mondta ki az elnök: A munkásbiztosító pénztár igazgatósága az orvosok azon ajánlatát, mely szerint az országos pénztár illetményi, szolgálati és fegyelmi szabályzatát tárgyalás alapjául elfogadják, tudomásul veszi.

Az orvosok azon kérését, hogy a jövőben ne legyen senki elbocsátva, teljesíti azzal a kikötéssel, hogy holnap tartoznak a munkát felvenni.

Ezután következett a tárgyaló bizottsági tagok megválasztása. Kiküldöttek: Varga Ferenc elnökletével: Reinhart Gyula, Steigerwald Alajos, ifj. Czeiler István alelnök, Koncz Ferenc, Csepely László, Fenyő László alelnök.

Ennek a bizottságnak az a feladata, hogy az orvosok észrevételeit jegyzőkönyvbe vegye, a pénztári orvosokat tesorozza az illetményi szabályzat megfelelő osztályába. Határozati javaslatot készít és azt végleges elfogadás céljából az igazgatóság elé terjeszti.

Az igazgatóság ülésén az elnök ezután köszönetet mondott a sajtónak azért a pártatlan állásfoglalásáért, melyet az egyben tanusított.

Az orvosok a megegyezésről.

A következő kommunikét bocsátották ki ma este a pénztár orvosai:

„Létrejött a béke a pénztári orvosok és a pénztár között. Miután a tegnapi értekezleten, melyen a pénztári orvosok kiküldöttei és az országos pénztár igazgatója, Sarkadi Ignác és Hehn Dezső dr. főorvos vettek részt, kölcsönös kimszgyarázásokkal az egymás megértésének az útját egyengették, ma este megtörtént a békekötés. Az orvosok hozzájárultak az országos pénztár által kidolgozott szolgálati illetmény és fegyelmi szabályzatok alapelveihez és készek voltak ezek alapján a tárgyalásokat felvenni, azon fentartással azonban, hogy a mennyiben az országos pénztár megváltoztatná eddigi álláspontját és más rendszer szerint kötne egyezséget, más helyi szerv orvosi karával, az

aradi pénztár orvosi kara visszanyeri cselekvési szabadságát. Sarkadi igazgató megnyugtató ily irányu kijelentése után misem állotta útját a béke megkötésének.

Az aradi pénztár ma este tartott igazgatósági ülésében az igazgatóság tudomásul vette az orvosok ezen elhatározását és kimondta, hogy amennyiben létre jön a megegyezés, az orvosi kart egészében fogja továbbra is a pénztár szolgálatában megtartani.

Ezzel szemben a pénztár orvoskarának megbízottai kijelentették, hogy holnap, csütörtökön reggel az összes orvosok pénztári működésüket újból megkezdik.

A sajnálatos és mindkét félre egyaránt kellemetlen incidens ezzel befejezettnek tekinthető és a harmónia a pénztár és orvosi kara között, melyre az egész intézménynek oly nagy szüksége van, ismét helyre állott.

A következő sorok közlésére kértünk fel: Értesítés. Értesítjük az aradi kerületi pénztári orvos-kartársakat, hogy a béke az orvosok és pénztár között helyreállt és a pénztár orvosi teendőket újból felvesszük. Leitner dr. s. k., Hermann dr. s. k., Werner dr. s. k., Hecht dr. s. k.

A borossebesi orvosok eljárása.

Az Aradon kitört orvossztrájk ugylátszik a borossebesi kerületi munkásbiztosító pénztárt sem hagyja érintetlenül, roha még e pénztár a tárgyalásokat az orvosaival meg sem kezdte. Ugyanis Lőw Mihály dr. pénztári főorvos a mai napon átiratot küldött a pénztárhoz, a melyben értesíti, hogy az aradmegyei és városi fiók orvosszövetség megbízásából tudomására adja a pénztár vezetőségének, hogy mivel addig amíg a fiókszövetség tárgyaló bizottságán az aradi kerületi munkásbiztosító pénztár által ajtett sérelem orvosolva nincsen: a borossebesi pénztár orvosai — a fiókszövetség felhívására — pénztári szolgálatot nem tesznek. A fenti átiratra a borossebesi pénztár még ugyanaz nap megadta a választ azzal, hogy az orvosszövetség ily értelmű közleményét tudomásul nem veszi, mert az aradi munkásbiztosító pénztár, ha esetleg sérelmet követett volna is el, azért a borossebesi pénztár nem tartozik felelősséggel, sőt méltánytalannak tartja, mert arra ezen pénztár reá nem szolgált és amíg a tárgyaló bizottságok eljárása befejezést nem nyert, a pénztári tagok orvosi ellátásához, az eddig gyakorolt módozat szerint ragaszkodik és ez irányban kérte az intézkedést megenni.

Megjegyzendő, hogy a borossebesi pénztárnak az orvosaival a szerződés akként volt megkötve, hogy az átszervezés után még három hónapig az átszervezés előtti szerződés érvényesül, az a három hónap csak most, szeptember hó végén járt le és a pénztár vezetősége jó előre értesítette a szövetséget, hogy folyó hó 12 ikétől bármikor megkezdhető a tárgyalás és a határidő megállapítását is az orvosszövetségre bízta.

Hogy a pénztár milyen álláspontot foglal el, az még csak a tárgyaláson lesz megtudható és az orvosszövetség anélkül, hogy a tárgyalás határidejét kitzte volna, vagy a pénztár álláspontját ismerné, a főorvos által értesíti a pénztárt, hogy az orvosok az ő felhívására pénztári szolgálatot nem tesznek.

Tisza István gróf Hollandiában. Bécsből táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: Tisza István gróf tegnap este családjával Hollandiába utazott és csak november első napjaiban tér onnan vissza Bécsbe, hogy résztvegyen a magyar delegáció plenáris ülésén.

Gyanus hétezer koronás váltó.

— Tárgyalás az aradi törvényszéken. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19.

Nagy János vésztői földbirtokos 1908. július havában levelet kapott Nemess Zsigmond dr. aradi ügyvédtől. A levélben az ügyvéd Kurucó János vésztői gazda nevében felszólította, hogy rendezze azt a 7000 koronás Aradra telepített váltót, amelyet 1908. április 24 én elfogadóként aláírt és amely néhány nap előtt lejárt volt.

Nagy Jánost a levél nagyon meglepte. Ő soha semmiféle váltót Kurucónak alá nem írt. Csak annyival állott az utóbbival összeköttetésben, hogy Kurucó tőle 80 hold földet birték. El nem tudta képzelni, milyen jogcímen követel tőle Kurucó ilyen nagy összeget. Felvilágosítást kért az ügyvédtől, aki azonban többet nem tudott mondani, minthogy Kurucó perlés végett adta neki a váltót.

Minthogy Nagy nem fizetett, megindult a váltóper. Ennek folyamán Kurucó tanuként hivatkozott Kincses Sándor és Komocsi József vésztői gazdákra, akiknek jelenlétében írta volna alá Nagy a váltót. A bíróság kihallgatta a tanukat, akik eskü alatt igazolták, hogy Nagy János a váltót 1908. április 24 én Szent György napján reggel öt és hat óra között írta alá Kurucónak eskormányi tanyáján. Azt vallották továbbá, hogy Nagy a váltót egyezség fejében adta bérletjének. A bérletmennyiség 14 holddal kevesebbet tett ki, mint kellett volna és erre Kurucó csak a szerződés megkötése után jött rá. A 10 évi bérlet vesztett hasznának ellenértékéeképpen adta Nagy a váltót bérletjének.

Kurucó két tanujával szemben Nagy tiz tanura hivatkozott. Ezek igazolták, hogy a földbirtokos a váltót a jelzett időben nem írhatta alá, mert 5 és 6 óra között a vésztői katolikus iskola magtárhelyiségéből kukoricát szállított, hattól-hétig pedig Cséti József gőzmalomában tartózkodott. A kihallgatott írásszakértők pedig azt igazolták, hogy a váltón látható aláírás nem Nagy Jánostól származik.

Mindezek alapján a törvényszék Kurucót váltókeresetével elutasította és ezt az ítéletet a nagyváradi ítélőtábla is helybenhagyta. Miután így nyilvánvalóvá lett, hogy misztifikáció történt, Nagy János ügyvédje Berényi Ármin dr. útján bűnvádi feljelentést tett Kurucó ellen váltóhamisítás, Komocsi és Kincses ellen pedig hamis tanuzás miatt.

Ma volt ebben az ügyben a főtárgyalás az aradi kir. törvényszéken. A tanuk nagyrészt úgy vallottak, mint a váltóper során, a vádlottak azonban erősen tagadtak és minden rájuk kedvezőtlen vallomásra ez volt a megjegyzésük:

— Hazugság, amit ez az ember mond. A lehetete se igaz!

Az egyik tanu kihallgatásánál pedig Kurucó izgatottan kezdett kiabálni:

— Nagyságos elnök ur, ez az ember öt forintot kapott Nagytól, hogy azt mondja be, amit neki felírtak. Tessék csak megkérdezni tőle!

— Igaz-e amit Kurucó állít — kérdezte Bittó elnök, — hogy maga öt pengőt kapott a vallomásáért Nagytól?

— A mán nem igaz — felelte Kaszás József. Kaplam tőle öt pengőt utiköltségre, de azt majd lehuzza a béreimből.

Kiderült egyébiránt, hogy a tanu semmi olyat nem mondott, amiért az öt pengőt megérdemelte volna.

Körülbelül 20 tanut hallgattak ki és ezután a bíróság új tanuk beidézése és iratok beszerzése végett a tárgyalást november 18 ára halasztotta el.

Wellmann légi kalandja.

— Hogy történt a megmenekülés. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 19.

Még nem tudni, hogy az amerikaiak miként fogadják Wellmann, vajjon mint a nap hőst, vagy pedig mint korunknak legnagyobb csalóját, annyi tény, hogy a szakemberek sohasem fogják neki megbocsátani, hogy a lehetetlent kísérelte meg. Csodát akart művelni, de maga sem tudta, hogy mi módon.

Az óriási léggömb.

Wellmann barátja és utitársa, Waniman főmérnök léghajót épített, anélkül, hogy azon akár egyetlen új gondolat, vagy a feladatok mérhető egyetlen újítás lett volna. A legszükségesebből, egy motorcsónakról gondoskodott és elejét vették annak, hogy a tengerbe vesszenek. Az 51 esztendőes Wellmann tulajdonképpen sohasem volt technikus. 14 éves kora óta újságíró volt; 1902-ben Roosevelt elnök magánitkára lett, de csakhamar összeküldözött vele és újból újságírással foglalkozott a Obikágó Rekord Heraldnál. Ez az újság bizta meg az északsarki expedícióval, amelyből 1906-ban léghajóexpedíció lett. Hogy Wellmann nem közönséges ember, bizonyítja az, hogy a New York Times, az oceáni repülés finanszírozóját sok millió kiadásra tudta rábírnai annak ellenére, hogy északsarki expedíciója után a bizalom megrendült benne.

Melwin Waniman — Wellmann „főmérnöke” — sem technikus. 35 éves, törpe növésű ember; hollandiai származású, zajos magtu ember, aki legutóbb zongoratanító volt. Sokat foglalkozott repülési problémákkal, de tehetség nélkül. Tőle származik a szerencséslelül járt „Amerika” léghajónak konstrukciója is, amelyen az ugynevezett ekvibrátor (egyensúlyban tartó készülék) az egyetlen új gondolat, amely azonban inkább hátrányára mint előnyére volt a vállalkozásnak.

Európa összes szakemberei előre tudták, hogy Wellmann vállalkozása technikai szempontból elhibázott. Lehet, hogy Wellmann elcsiette a dolgot csak azért, hogy szenzációval szolgáljon az öt pénzoldó lapnak, vagy pedig mert meg akarta előzni Brucker József amerikai újságíró kollégáját, aki szintén bejelentett egy tengerföldi repülést. Brucker, Ganz-Fabrice dr., egy gazdag bajor tudóssal együtt akar az Oceánon át repülni, Rodek rendszerű léghajón és pedig Wellmannal ellentétben, Európából Amerikába. Az a tervük, hogy ugyanabba a levegőáramlatba juszanak, a mely egykor Kolumbus karavollait Amerika felfedezéséhez hajtotta. Madairából, vagy Teneriffából akarnak felszállni és az utazást 5, vagy 6 napra tervezik.

Wellmann társadja az 1907. évi kudarcára 3 napig izgalomban tartotta a világot, mert nagy bátorság kellett ahhoz, hogy kísérletek nélkül, a szerencsésjében bizakodva átengedje magát a levegő szeszélyes borzalmának. Ugy látszik, hogy Wellmann volt idáig leg-hosszabb időn át a levegőben, kormányozhatatlan léghajóval, mert Zeppelin csak 30 órára vitte föl, míg az amerikai 72 óráig bírta odafönt.

Menekülés a léghajóról.

Londonból jelentik: Tegnap reggel a léghajó az 58 ik keleti hosszúság és a 85 ik fok északi szélesség között bolyongott a levegőben. Már végveszedelem fenyegette. Marconi készüléke folyton berraggett: a távirás sűrűn adta le a vészjeleket. Sandihock-on, a hová eljutottak volna a szikra táviratok, nincsen Marconi-állomás. Szerencsére akkor keresztelte a léghajó útját a Trent gőzös és dróttalan készüléke fölfogta a vészjeleket.

Hajnali fél öt óra volt. Az Amerika ezt a táviratot adta le:

„Veszedelemben vagyunk.

Wellmann.”

A Trent dróttalan távirója így válaszolt:

„Mentőkötélet lebecsátani.”

Ez még most valahogy. A vastag sodronykötél a vízbe csapódott és a Trentről sikerült megragadni a vasmacska gépéhez csavarni. De erős szél járt, a kötélt megfeszült a fél volt, hogy a léghajó kosara felborul. A Trent szabaddá tette a sodronykötélet. Ugyanakkor az Amerika lebecsátotta mentőcsónakját. Ez már emberfeletti erőfeszítésbe került, mert az ekvibrátorok minduntalan a csónakba ütöttek és majdnem felborították. Végül sikerült és a mentőcsónak a vízen volt. Még egyszer beleütődött az egyensúlyozó a mentőcsónak oldalába és léket vágott rajta. Akkor már Wellmann és négy utitársa leereszkedett a csónakba. Utolsóként maradt a távirász és a gépész. Kettőn lekuszta a sodronykötélen a már épen be akartak szállni a csónakba, mikor az egyensúlyozót egy hatalmas hullám hozzájuk csapta. Mind a kettő megsebesültek.

Reggel 8 órakor Wellmann és hat társa a Trent fedélzetére lépett. A léghajó, megszuadulva utasai és a mentőcsónak súlyától, villámgyorsan emelkedett föl, a szélroham elkapta és egy szempillantás alatt eltűnt.

Newyorkból jelentik: Szelek szárnyán gazdátlanul röptül az Amerika, Wellmann és utitársai elmenekültek kosarából, a biztos haláltól megmentette mindannyiukat a Trent amerikai gőzös, amely szerencsére Bermudából jövet arrafelé tartott. Ha az amerikai gőzösn véletlenül nincs Marconi készülék és nem veszi észre az Amerika vészjelzését, Wellmann és utitársai most már biztosan a halál fiai.

Wellmann a saját vállalkozásáról.

A szerencsés menekülés után Wellmann a Trent kapitányának így beszélte el élményeit:

— Már vasárnap reggel nagy veszedelembe forogtunk. Az Amerika tulságos mélyen járt és összeütközött egy schoonerrel. Kosara majdnem felborult, de elkapta egy szélroham és ismét magasban voltunk.

Összesen 750 angol mértföldet röpültünk és 72 óráig voltunk a levegőben. Ha nem is sikerült átrepülnünk az Oceánon, az Amerika kitarításban és távolságban rekordot állított föl. 750 angol mértföldet nem kormányozható szabad léghajó még nem tett meg.

Eredeti utirányunkat csak 300 angol mértföldön tudtuk követni, mert aztán délről nagy szél támadt s éppen ellenkező irányba hajtott. Egyre inkább délnek röpültünk s önkénytelenül, éltalanul tettünk meg 450 angol mértföldet.

A mi most nem sikerült, majd sikerülni fog.

A Daily Telegraphhoz Wellmann megmenekülése után ezt a Marconigrammot küldte:

— A Trent fedélzetén, uton New-York felé kedden. Miután vasárnap reggel elhagytuk Nautuokettet, hozzávetőleges számításal 224 kilométert tettünk még meg kelet-északkelet

felé, motor nélkül, friss szellőtől hajtvva. Délután nyugati szél üszött. Este 9 órákor pozíciójuk körülbelül az volt: 42 északi szélesség és 67 nyugati hosszúság. Itt a szél iránya hirtelen megváltozott és északnyugati lett. Sebessége óráként körülbelül 48 kilométer volt, míg az Amerika gyorsasága csak 40 kilométer. Az ekvilibrátorok a nagy szélben ide oda hánkolódtak, egyik hullámról a másikra csapódtak és úgy megrengették a léghajót, hogy pusztulás fenyegetett bennünket. Borzasztó éjszakánk volt. De embereim nyugodtan, sőt jókedvűen tűrték a megpróbáltatást. Valamennyien ki voltunk merülve és egyik a másik után aludt el az azzal a gondolattal, hogy a tenger hullámai között fogunk ébredni.

Közvetlenül ezután érkezett az utolsó dróttalan távirat:

— Hősies menekülés. Wainman és társai bátran viselkedtek. A Trent fedélzetén vagyunk biztonságban. Wellmann.

MEGHALT

Erzsébet királyné gyilkosa.

— Luccheni végzete. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 19.

Csak néhány hét előtt gyászoltunk Erzsébet királynénak, Magyarország Nagyasszonyának halála évfordulóján, amikor újból emlékeztünkbe toltak ama sötét percek, amelyekben egy gonosz lélek cselekedete örökre megfosztotta hazánkat a jóságos királyasszonytól. És most az a hír érkezik Svájból, hogy a felejthetetlen emlékü Erzsébet gyilkosa, Luccheni Luigi meghalt a genfi fegyházban.

Nagyon nehéz volt a bűnhődése Luccheninek. Esztendőig ült sötét magánzárkában, ahonnan nagy megváltásként került nemrég a munkaterembe. Itt érte aztán az igazi bűnhődés. Az addig csendes, jó magaviseletű fegyenc egyszer, mikor a börtönör zárkájába kísért, rávetette magát, fojtogatni kezdte, majd kirántotta szuronyát és azzal akarta leszúrni. Az államügyész, akinek a fegyház igazgatója azonnal jelentést tett, elrendelte, hogy Luccheni elmeállapotát a törvényszéki orvosok vizsgálják meg, mert nyilvánvaló, hogy Luccheni megőrült. Ez a föltevés alapos is volt, mert a gyilkos örjöngeni kezdett, amiért kényszerzubbonyt adtak rá.

A rab utolsó óráiról ez a jelentésünk szól:

Tegnap reggel Luccheninek öt társával együtt a könyvkötő műhelybe kellett mennie s ekkorban ő kifakadt a műhely főfelügyelője ellen, aki azonnal jelentette az esetet a fegyház igazgatójának. Erre az igazgató visszavezettette Lucchenit. Dühében Erzsébet királyné gyilkosa mindent, ami keze ügyébe került, kihajított a cella ablakán, így egy nehéz csereporsót is olyan erővel vágott az ablakhoz, hogy a cserepek az utcá tulsó járdájára röpültek. Négy fegyházi volt csak képes Lucchenit megfékezni és egy földalatti zárkába biztonságba helyezni, ahol kenyérre és vízre fogták. Vautier államtanácsos, az igazságügyi és rendőrségi osztály főnöke jelentést kért az esetről a fegyház igazgatójától, majd maga is a helyszínre ment, hogy megejtse a vizsgálatot és intézkedéseket tegyen eféle zavargások ellen, mert Luccheni brutálisan és féktelenül viselkedik. Nem először történt, hogy a fegyház személyzetét megtámadta.

Az igazgató örültnek tartotta Lucchenit, az orvos azonban első pillanatban azt hitte, hogy

szimulál. A gyilkos néhány órai dühöngés után teljesen kimerült s elvesztette eszméletét, ma délután pedig meghalt. Az orvosok tüdővésznek mondták Lucchenit.

Vesztegetés egy jegyzőválasztásnál.

— Leleplezett panama. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 19

Egy makói lap értesülése szerint botrányos jegyzőválasztás volt a csanádmezei Szerbcsanád községben. A jegyzőt csak úgy választották meg, ha a község két vezetőférfiának huzezer koronát adott. Az ügyet, addig még hivatalos értesítés nem érkezik, főtartással közöljük:

A közeli Szerbcsanád községben megüresedett a jegyzői állás. Tudott dolog, hogy Magyarországon s főként ezen a vidéken, a jegyzői állás a jobb jövedelmű állásokhoz tartozik. Nem annyira a fizetés, mint inkább a magánmunkások után járó díjazás az, amely tetemes jövedelmet biztosít egy egy falusi jegyzőnek. Nagyon természetes hát, hogy egy megüresedett jegyzői állás betöltése körül valóságos küzdelem fejlődik ki.

A Szerbcsanád község jegyzői állása is a jobb jövedelmű állásokhoz tartozik. Érthető tehát, hogy sok pályázó akadt rá. A község társadalmi pártokra szakadt s mindegyik párt a maga jelöltjét szeretné volna diadalra juttatni. A választást vezető főbíró bölcse óvatossággal nem is hozta nyilvánosságra azoknak a nevét, kiket majd a törvény értelmében a község képviselőtestületének az állásra jelölni fog. A község békéjét tartotta szem előtt s nagy megnyugvásra szolgált ama nyilatkozata, hogy a választásra semminemű befolyást gyakorolni nem óhajt.

A választás tehát simán folyt le, sőt annyira simán, hogy a számsz jelölt közül, dícsérendő egyvetéttel, csaknem egyhangulag Fridrich István szerbcsanádi segédjegyzőt választották meg. Mindenki azt hitte, hogy a választás után végre bevonul a béke Csanádra és megszűnnek az ádáz suriódások. Mindenki meg volt hát győződve, hogy a jegyzőnek, akit ilyen nagy többséggel választottak meg, sikerüljön fog a kuszált társadalmi viszonyokat jobbra fordítani.

Ámde egyszerre olyan botrány pattant ki, mely a reményeket hamarosan szétoszlatta. Kiderült, hogy a képviselőtestület nagy része meg volt vesztegetve. Huzezer koronáról van szó. Ilyen összegről szóló váltót adott az újonnan megválasztott jegyző a községi képviselőtestület két vezetőférfiának félre nem magyarázható rendeltetéssel.

A jegyzőválasztás ellen felebbezést adtak be, mely botrányokról rántja le a leplet. A képviselőtestület eme két vezetőférfiának, egyike Opreán Terentius román eszperes, ki már régóta meg van választva másodhá lalkésznek, de nem távozott el a községből. A másik ur pedig Korek János takarékpénztári igazgató, ők intézték a jegyzőválasztást.

Volt olyan jelölt is, aki tizenkétezer koronát tett le megvesztegetési célokra, de a társaság ezt keveselte. Szabott ára volt a jegyzőségnek 20.000 korona és ebből nem engedett a társaság egy fillért sem. Volt értelme a kikiáltási árnak, mert akadt egy jelölt a szerbcsanádi segédjegyző személyében, aki a 20.000 koronát lefizette, jó elsőrendű váltókkal, melyek a választás után voltak esedékesek.

A választás után a képviselőtestület jobbértesű tagjai a botrányos választási eljárást feljelentették a főszolgabíróknak, ki saját hatáskörében rögtön intézkedett és megtiltotta az újonnan megválasztott jegyzőnek, hogy állását elfoglalja. Jelentést tett egyben az alispánnak, ki személyesen fog kiszállni Szerbcsanádra a vizsgálat megejtése végett.

Urileány és paradés kocsis.

— Esküvő helyett — szanatórium. —

Távirati tudósítás.

Arad, október 19.

Az élet különös regényét jelentik Budapestről. Egy előkelő földbirtokos leánya megszökött szüleitől, hogy azé az emberé legyen, akit tíz év óta szeret, de a társadalmi rangkülömbőség miatt szülei nem akarták hozzáadni. Az az ember, akit a leány szeretett, paradés kocsis volt náluk, most pedig kubikos munkás. A leány hozzászökött, de édesanyja elvitte tőle és valószínűleg gondnokság alá fogják helyezni.

A regényes históriáról a következőkben adunk számot:

Tegnap este hat óra felé a Hajcsár-ut 18. számú ház előtt egy kékfogatu kocsi állott meg. A magánfogatóból egy idősebb hölgy és három detektív szállott ki. Bezentek a házba, ahonnan néhány perc múlva a detektívek egy sovány, sötétkék ruhás leányt hurcoltak ki.

A leány kézzel-lábbal kapálózkodott, sirt, jajgatott és egyre ezt kiáltozta:

— Én a Jánosé akarok lenni! Nem vagyok bolond. Engedjenek el.

A detektívek betuszkolták a kocsiába, ahonnan még ez a kiáltás hallatszott ki:

— Menjenek el Zboray képviselőhöz. Én nagykoru vagyok.

A kocsis a lovak közé vágott és a kocsi csakhamar eltűnt a Hajcsár utca lakóinak szemé elől, akik izgatottan tárgyalták a felbűnő jelenetet.

A leány, akit erőszakkal hurcoltak el, Tornyaljay Éva, az idős hölgy pedig az édesanyja volt, özv. Tornyaljay Dezsőné, gömörmezei dúsgazdag nagybirtokosné. A leány azért vitte el, mert megszökött édesanyjától, hogy Kobonyák János napszámos felesége legyen. A szökés sikerült is, a leány két napja együtt lakott a munkással, de a házasság aligha fog sikerülni.

Az előkelő gentry leány és a napszámos kilenc év óta ismerik egymást. 1901-ben Kobonyák János paradés kocsisnak szegődött be Tornyaljayékhez. Tizenkilenc éves szép fiú volt és gyorsan megtetszett a leánynak. Bizalmas barátság támadt köztük, amely később szerelemmé erősödött. A fiatalok titokban gyűrűt is váltottak egymással. Mikor Kobonyáknak két év múltán be kellett vonulni, a leány mindent elmondott édesanyjának és kijelentette, hogy a kocsis nélkül nem tud élni.

— Szeretem Jánost és most már muszáj megesküdni vele.

A szülők azonban nem így gondolkodtak és a 22 éves hiszterikus leányt egy külföldi gyógyintézetben helyezték el. Itt tartották hat évig és azt hitték, hogy a leány megfeledkezett a kocsisról. Azonban nem így történt. A leány állandóan levelezett Kobonyákkal és hozzátartozóival, amiről persze a szülőknek nem volt tudomásuk.

Hat héttel ezelőtt Tornyaljayné leányával Abbáziába utazott és a Palace Hotel 194. számú szobájában vettek lakást. Ott érett meg a leányban az az elhatározás, hogy nem vár tovább, hanem Budapestre szöki vőlegénye testvéréhez, Patyi József téglagyáriőr feleségéhez a Hajcsár-ut 18. szám alá. Patyiné néhány nap előtt a következő képeslapot kapta Abbáziából:

— Kedves jó Annuskám, erről a szép helyről küldök számtalan ösöket mindnyájuknak. János is vegye ki belőle részét. Palace Hotel 194. sz. szobájában lakunk. Cökolja egy néni.

Október 12-én sürgöny érkezett Patyiékhoz: — Holnap, csütörtök este Pesten vagyunk, kérem értesíteni Jánost azonnal. Pénteken reggel találkozunk.

A második kártya október 15-én érkezett. Ezt már Budapesten adták fel. Ez volt rajta: „Kedves Annuskám, ne nyugtalankodjanak, én mihelyt mehetek, megyek. Jánost várjon be.”

A leány tényleg megszökött Abbáziából, de édesanyja észrevette, táviratozott Budapestre és a nyugati pályaudvaron elfogták. Tornyaljayné rögtön utána sietett és a Pannónia szaléban vette ki lábát. Állandóan szemmel tartotta, azonban tegnapelőtt sikerült valami módon megszöknie és gyalog futott ki a Hajcsár-utrá, ahol Kobonyák már várta. Ma aztán sikerült kinyomozni a leányt, akit a család gondnokság alá helyeztet és egy ideggyógyintézetbe viszik. A leány Zboray Miklós dr. bista meg képviselővel.

Egy újságíró felkereste ma Kobonyákot, a szerelmi regény hőseit. Kobonyák, aki most már kubikos napizásos a futnoki vasúti építkezéseknél, komoly, bizalmatlan paraszt, aki idegenkedve fogadta a hírlapírót. Magas, hatalmas ember, fekete haja a szemébe van fésűve.

— Hát hogy történt ez az ügy Kobonyák? kérdezte tőle.

A kubikos felhuzta a vállát.

— A kisasszony eskarta folyton. Szeretnék már hazamenni munkába, mert elmulasztom a napizásomat. Ugy történt, hogy kilenc év előtt beszéltem kocsisnak Tornyaljayékhoz, aztán bizalmasak letünk a kisasszonnyal. Azóta re tudtunk megszabadulni egymástól.

— Szereti-e a kisasszonyt?

— Hát igen, szeretem, volt a válasz.

— Szép-e a kisasszony?

Kobonyák elgondolkozott.

— Bizony soványka lett, meg rem is fiatal man, de azért finom egy teremtés.

Egyébként Kobonyákra az egész ügy nem tett valami különös hatást.

HIREK.

— A kultuszminiszter utazása. Budapestről jelentik: Zichy János gróf kultuszminiszter ma magyarángi birtokára utazott, ahonnan csak pénteken tér vissza ismét Budapestre. Pénteken délután a kultuszminiszter megtartja rendes kihallgatását.

— Aradi huszártisztek angol rendjele. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király megengedte lovag *Worafka Tivadar* ezredesnek, a 12. számú huszárezred parancsnokának, hogy a nagybritanniai Viktória-rend közepkeresztjét, *Eber Győző* századosnak, hogy a rend IV-ik osztályát, *Szapponos Pál* főhadnagynak, hogy a rend V-ik osztályát viselhessék. A három tiszt az aradi ezredet képviselte az ezredtulajdonos, VII. Edward király temetésén.

— Az egyetem új rektora. Budapestről jelentik: Ma délelőtt tartották meg a tudományegyetemen a rektorválasztást. A rektort a négy fakultás négy-négy bizalmifélfia és a volt rektor, *Sághy Gyula* választotta. A jegyzőkönyvet *Margithay Antal* vezette. Az orvosi fakultásból kellett megválasztani az új rektort és *Bókay* és *Taufert* tanárok voltak a hivatalos tippek. Meglepetésszerűen, az ő mellőzésükkel *Genersich Antal*, a kórbonotan tanára lett 1910-11-re az új rektor. *Genersich* 1870-ben lett a kolozsvári egyetem tanára, ott rektor is volt. A budapesti egyetemre 1885-ben került s itt 1904. és 1905-ben dékán volt. Az új rektor 76 éves.

— Katonai áthelyezés. Rác Márton mondorlaci körjegyző jogszerűen László fiát a m. kir. honvédelmi miniszter 93175-16. számú rendelkezésével a cs. és kir. hadsereg tartalékától a m. kir. oszloposság tényleges állományába, mint hadaprédát áthelyezte s egyben utasított, hogy Pozsonyban folyó év november 1-én szolgálattételre jelentkezzen.

— A ka'ocsal érsek állapota. Kalocsáról jelentik: Várossy érsek állapotában ma ismét rosszabbodás állott be, úgy, hogy a katasztrófa minden percben bekövetkezhetik.

— Megtámadott milliós végrendelet. Budapestről jelentik: *Laky Adóf* végrendeletét a Kuria minden valószínűség szerint meg fogja semmisíteni. A végrendelet ugyanis, amelyben a dúsgazdag magánzó jótevényt intézményekre testálta egész vagyonát, lényeges alaki hibában szenved. Hiányzik róla a tanúk azo nyilvánkozata, hogy a végrendeletet előük elismétele a végrendelet tartalmát. Ez a nyilatkozat a magánvégrendeletekhez feltétlenül szükséges.

— A szerb trónörökös állapota. Belgrádból jelentik: Szerda éjjel háromnegyed tizenkettőkor *Sándor* trónörökös állapotában crekély javulás mutatkozik, csak folyékony ekdeit adhatnak be az orvosok mesterséges uton. A táplálék láthatóság fő fűszitette a herceget. A király állandóan fia betegágyánál van.

— Klinikai orvosok afférja. Budapestről jelentik: A budapesti klinikát kínos incidens tartja izga omban rapok óta. Pár nap előtt *Zsoldos Leó* dr. a klinika egyik orvosa egy könyvet kért kölcsön *Békés Dező* dr. tanárségtől. A könyv az *Ehrlich* szer alkalmazásának módját ismerteti. *Békés* nagynehezen megszerzte a könyvet, amelyet azzal a kikötéssel adott át *Zsoldos*nak, hogy másnap feltétlenül adja vissza. *Zsoldos* azonban csak harmadnap juttatta vissza a könyvet, mire *Békés* erős hangon szemrehányást tett neki. Szó szót követett, végül *Zsoldos* cdaugrott *Békés*hez és areculü ötte. *Békés* azonban úgy beszélt el a dolgot, hogy *Zsoldos* öt orvul támadta meg. Ennek folytán becsületbiróság elé vittek az ügyet. A becsületbiróság tagjai *Blaskovich László* dr. egyetemi tanár, *Bonitz Ferenc* miniszterelnökségi sejtőirrdi lapitudósió, *Kövesdi Rác Béla* kuriai tőrő és *Keresztessy József* dr. ügyvéd. A becsületbiróság ma este választ elnököt.

— Ellopott végrendelet. *Mohácsról* jelentik: *Gál István* nyug. honvédőrnagy a napokban beköltözött a szőlőbéli villájukból a városba. A vilát jól beszáríták. Ma ismét kimentek s konstataáltak, hogy a szekrényeket valaki feltörte és negyvenezer koronát, meg a házaspár végrendeletét, temérdek drága ékszerrel együtt ellopták.

— Románok fekete könyve. Ismeretes, hogy a nyáron Nagyszombenben a románok megtámadták *Mangra* Vazul országgyűlési képviselőt és bántalmazták, amiért belépett a nemzeti munkapártba. Ugyanezek vérszemét kapva, hogy a botrány miatt semmi bántódásuk sem történt, most furcsa ligába szervezkednek, melynek az a célja, bevalóttan és hírdül adva mindazoknak, akiket illet, hogy azokat a román politikusokat, akik vagy maguk tevékeny részt vesznek a román közlekedési akcióban, vagy köztudomás szerint rekonszenveznek ezzel az akcióval s azt pártolják és támogatják, — bojkottálják, illetőleg ugyanugy fognak elbánni velők, alkalom és mód adódva rá, mint tették *Mangrával*. Fekete könyvbe vették e román politikusok nevét, a románok lakta vidékek nagyobb közsegeiben ugynevezett fiók szervezeteket alapítanak és mindenképpen ijesztgetik a kormánypárt felé gravitáló román politikusokat. Megállapítható, hogy ez a szokatlan célu liga jobbára az *Albina* embereiből áll és vezére az *Albina* titkára, *Bredicianu* Tibérius.

— A reformklub megalakulása. Budapestről jelentik: Az Országos Reformklub szervezőbizottsága ma *Bánffy Dező* báró elnöklete alá tülést tartott, amelyen elhatárosta, hogy a klub alakuló közgyűlést november kilencedikéa este tartják meg a Royal-szálló nagytermében. A klubnak eddig ötszáz tagja van.

— Havazás Mármarosban. Mármaroszigetről jelentik: *Aknasugatag* mellett a *Mudin-hegyen* tíz centiméternyi hó esett.

— Viszályok a szerb trónöröklés körül. Egy fővárosi esztalir írja a szerb trónöröklés megbetegedéséről a következőket:

— Belgrádban most nem beszélnek egyébről, minthogy a trónörökös a nisi konakban előre megálapított terv szerint el akarták tenni láb alól. Ismeretes, hogy a nisi garnizon az *Obrenovics* dinasztiahoz hű tisztekből áll, akik *Péter* király trónralépése után is heves ellentállást fejtettek ki. Minthogy *György* herceg kezdől fogva gyűlölte és üldözte a királygyilkosokat, a nisi garnizon nagyrésze lelkesen osatlakozott hozzá és mindent el akartak követni, hogy *György* számára a trónt megszerezzék. Erre alkalmasnak vélték az idei hadgyakorlatokat. *Péter* király, mintha csak megsejtette volna, le akarta fuvatni a gyakorlatot, de *György* hierőszakolta a gyakorlat megtartását és apjával és *Sándor* öccsével elmozott. Egy nisi altisztnek kellett volna a trónörökös ételébe mérges növénykivonatot önteni.

A rémhír illetékes körökben nem talál komoly hitelle, de annyit tudnak, hogy a trónörökös betegsége következtében nyílt ellenségeskedés tört ki a belgrádi tiszti kaszinóban. Vasárnap a tisztek összejövetelt tartottak és a többség határozottan állást foglalt azon feltevés ellen, hogy *Sándor* trónörökös esetleges halála esetén megint *György* herceg legyen a trónörökös. Azt követelték, hogy *György*öt a király rögtön eltávolítsa Szerbiából, mert ha nem, ok erőszakkal fogják átterni a Száva tulsó partjára.

— Katonáság elől a halálba. *Keszthelyről* jelentik: *Talaber István*, VIII. o. gimnázium tanuét besorozták katonának. Most kellett volna bevonulnia szolgálatra. A szegény fiu nagyon meg volt rémulva, mert tanulmányait még nem fejezte be s ezért kérvénnyel fordult a miniszteriumhoz, hogy katonai szolgálatát addig, míg az érettségét letette, elhalasztthassa. A kérvényre eddig felelet nem jött. A fiatalember, hogy ügye állásáról információt szerezzen, szombaton áment *Nagykanizsára* a hadigépszitő parancsnoksághoz, ahol azt mondák neki, hogy kérvénye még nincs elintézve, csak rakoljon be és taan két hét mulva hazabocsátják. A fiatalember ekkor visszament *Keszthelyre* és eikeseredésében elhatározta, hogy végez életével. Szerdán délután kiment a váomellett fekvő szőlőjűkbe, ott kitépett a noteszból egy lapot és erre ezt írta fel: „A katonaság miatt balok meg.” Azután melbe löttemagát. A durranásra odafutottak a szőlőben foglalatokodó emberek, de mire a váreből az orvos kijött, a fiu már esznelten kívül volt. Feépüléséhez nincs remény, mert a golyó tüdejét furta át.

— Kilakoltatott aradi aviatikus című cikünkönre vonatkozólag a következő sorokat kaptuk: *T* kintetes *Szerkesztő* ur! *Bee*-es lapja mai számában „*Kulak* a oit a adi aviatikusok” címen egy e őttem teljesen ismeretlen yadó. *Asbóth* *Oszkár*tól, ki sohasem láttam s így vele életemben egy szót sem beszéltem, egy enzem sőtő cikk jelen meg, melynek réam vonatkozó kijeltesse egytől-egyig valótlank s így elone rágalmazas miatt prt inditok, légből kapot kéhoimányait bővebb válaszomra nem érdemesitem. Soraim szives közleléért fogadja *Szerkesztő* ur közönetemet, ezek után vagyok illő tisztelettel *Dezsi* *Lajos*.

— Nyilatkozatok a huskérdésről. Budapestről jelentik: *Serényi Béla* gróf földművelésügyi miniszter a huskérdésről ma a következőképpen nyilatkozott:

— A huskérdéssel úgy a termelés, mint a fogyasztás szempontjából behatóan foglalkozom. Holnaputánra értekezletet hívtam össze az érdekeltek bevonásával, hogy az ország érdekeinek szempontjait érvényesíthessük. Annnyit megjegyzek, hogy *rögtönösen alig lehet segíteni a bajon.* A városi fogyasztóközönségnek arra kell törekedni, hogy lehetőleg más megfelelő táplálékkal pótolja a húst. Részemről mindent megteszek, hogy a husrágaság elkerülhető legyen.

Bársony István polgármester erről a kérdéssel a következőket mondta:

— A fővárosnak nem áll módjában a husrágaságot megszüntetni. Ezt a kérdést nem is lehet máról holnapra elintézni. Szerintem az egyetlen mód a husrágaság csökkentésére a szerb határ megnyitása volna, de e tekintetben a kormánynak kell intézkedni. A főváros november elején tartja meg azt az ankétét, amelyen megvitatják azokat a módokat, hogy lehet segíteni a husrágaságon oly módon, hogy a közönség a jövőre nézve meg legyen védve az árak folytonos emelkedése ellen.

Egy fővárosi estilap írja: *Kazy József* államtitkár ma délelőtt hosszasan értekezett *Folkusházy Lajos* tanácsnokkal, a főváros élelmiszerügyi osztályának vezetőjével. Valószínűnek látszik, hogy a tanácskozáson a szerb határ megnyitásáról volt szó.

— Legett tanya. Ma este hét óra tájban eddig még nem állapított ekből kigyuladt *Wittmann János* nagybirtokos, országgyűlési képviselő szalkári birtoka. Nem sokkal a tűz kitörése után a borsjenői tűzoltóság kiért a tűznél, de képtelen volt lokalizálni a tüzet, amely a hatalmas szélben gyorsan terjedt tovább, hogy rövidesen az egész tanya a felhalmozott takarmánnyal együtt porig égett. A kár mintegy tízezer korona.

— Öngyilkos színésznő. Budapestről jelentik: Ma délután két órakor a *Batthyány uca* 12. számú házban mellbe lötte magát egy feltűnő szép, tizenhét éves leány, *Klimó Margit* vidéki színésznő. Két nap előtt jött Budapestre. A mentők kötötték be a szerencsétlen leány sebeit. Tettének okát nem árulta el.

— Tisztelettel van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, az őszi takarítás beálltával, hogy *porszívó gépemet* mindenkinek hozzáférhetővé tegyem, minden órai használati időt egy koronára szállítottam le, egyúttal szíves figyelmébe ajánlva elősmert legjobb minőségű takarító eszközeimet, kefe seprűk, parquett kefék és gépek, porolók, fürdő gyékények, lábtörők, parquett fénymázok s más tisztító szereimet, stb. Kerekess kocsolyák saját árban lesznek kiárusítva, női táskák és más bőrárúk nagy választékban kaphatók *Hegedűs Gyula* üzletében, Aradon, *Andrássy-tér 15.* 1761

— Figyelemreméltó! *Dusan* és teljesen új árukkal felszerelt áruraktáramat, tekintettel kezdő helyzetemre, nagyon jutányosan bocsájtom rendelkezésére a n. é. közönségnek, mert céloom: nagy forgalom és kevés haszon. Egyben tudatom, hogy üzletemben újítást tettem, elvállalom teljes kosztümök, pongyolák és blouzoknak az elkészítését legújabb divat szerint, nagyon olcsón. Egyszeri bevásárlás meggyőző mindenkit. Becses pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel *Németh István* női- és férfidivat áruház Arad, *Andrássy-tér 20.* 3615

— Francia illékonyabb készítésére — háziilag — a lókör aroma 1 üveg 60 fillér; Vojtek és Weiszna! 279

TARKASÁGOK.

★

(A virág.) Előkelő aradi társaságban folyt le ez a beszélgetés.

— Különös felfogása van Arad város hatóságának. A vármegye sok községe képviseltette magát vasárnap *Bohus-Szögyény Antónia* világi szobrának leleplezésén és koszorút is tettek az emlékműre. Csak épen Arad városa nem küldött koszorút. Pedig legalább egy szál virágot megérdemelt volna a nagyasszony Aradtól is.

— Ugy van, — szölt közbe a társaság másik tagja. — Megérdemelt legalább egy szál virágot és kapott is tőlünk.

— Dehogyan kapott.

— Hogyne kapott volna. Hiszen a városi tanács nevében a *Bohus Antónia* szobrának leleplezésénél megjelent *Virág főmérnök.*

*

(A császár és a sokáelányok.) *Jelfy*, a *Vasárnapi Ujság* európai hírvételezője, aki uralkodói vadászatokra is szokott meghívásokat kapni fotografálás céljából, a minap Aradon járt és érdekes epizódot mondott el a karapancsai vadászatról, amikor tudvalevőleg *Vilmos császár* üzte a hatalmas aggancsu szarvasokat.

— Az az ötletem támadt, — mondta *Jelfy* — hogy mozgófénykép felvételeket készíttetek a vadászatról. Szóltam is *Izabella főhercegnő*nek, aki azonban nem tartotta ezt szükségesnek. Én azonban tudtam, hogy a császár módfelel kedveli az ilyen munkákat, hát valahogyan értésére adtam, hogy helyes volna mozt is csináltatni a vadászatról. *Vilmos császár*nak nagyon tetszett az idea és megbízott, hogy intézkedjem a felvételek iránt. Távirati hívásomra megjelentek az *Apolló-vállalat* mozgófényképészei és *Vilmos császár* környezetével a gép elé került.

— Nagyon merer lesz így a kép, — mondta n, amire a németek hatalmas uralkodója két karjára kapott két sokác parasztleányt és azokkal ugrándozott. Amikor készen voltak a felvételek, *Izabella főhercegnő*nek be kellett mutatni, mert addig nem volt szabad forgalomba hozni. Amikor a főhercegnő meglátta a császárt a sokáelányokkal, bosszusan szölt:

— Ezt ki kell hagyni. Ennek nem szabad forgalomba kerülni. Mit szólna a császárné, ha a férjét ilyen lányok között látná!

Erre kihagytuk ezt a részletet.

Amikor *Vilmos* a bécsi vadászati kiállítás mozgófénykép színházában vizionálta a felvételeket, megkérdezte: hova lett az a bizonyos részlet. Azt feleltük, hogy az elmosódott és nem jött ki jól. Hát csak nem mendhattuk meg, hogy a karapancsai cenzura törölte ki.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A bácsalmási petíció. Budapestről jelentik: A *Kuri* I. választási tanácsa ma befejezte a bácsalmási petíció tárgyalását. A határozatot e hó 22-én, szombaton hirdetik ki.

§ A Mangra elleni tüntetés utójátéka. Még májusban történt, hogy *Mangra Vazul* püspöki helynök Aradon járt az egyházmegyei zsinaton. Itt tartózkodását felhasználták azok a románok, akik *Mangra* pártállásának megváltoztatását és csatlakozását a munkapárthoz nem vették jó néven és tüntetést rendeztek ellene. Az egyik csoport be akart hatolni a szemináriumba, ahol *Mangra* tartózkodott, de *Csorogáriu Romulus*, a szeminárium igazgatója utjukat állotta és megakadályozta a terembe hatolást. *Boczkó Pál* nyugalmazott tanító, aki a zsinat tagja, be akart

menni a gyűlésterembe, de *Csorogáriu* abban a bizemben, hogy a tanító a tüntetők közé tartozik, mellbelökte és nem engedte be. *Boczkó* becstelenséért miatt feljelentette a szemináriumi igazgatót, a járásbíró az azonban ma felmentette azzal az indoklással, hogy a tetlegesség a rend fenntartása közben a tüntetés megakadályozása végett véletlenségből történt.

§ *Crippen dr.* a bíróság előtt. Londonból jelentik: A feleséggyilkos *Crippen dr.* bűnügyének tárgyalása ma kezdődött meg a bíróság előtt a közönség, mérsékelt érdeklődése mellett. Először *Dow* detektívönköt hallgatták ki, aki a bűnügy felfedezését és a nyomozás történetét mondta el. A detektívönk vallomása után a tárgyalást félóra fel kellett függeszteni, mert az egyik esküdt elájult. — Szünet után *Pepper* törvényszéki orvosszakértőt hallgatták ki, aki egy hullarészen magyarázta az esküdteknek, hogy a holttest olyan megcsontításához, amilyent a *Crippen* pincéjében talált hullán végeztek, nagy szakértelem szükséges. A szakértő szerint a hulla legalább négy, de legfeljebb nyolc hónapig feküdt a pincében. Tárgyalás alatt a hallgatóságból egy hölgy fotografálni akart, mire az elnök kivitette a tereméből. A tárgyalást holnap folytatják.

§ Pénzbüntetésre ítelt közjegyző. A szegedi kir. törvényszék, mint közjegyzői fegyelmi bíróság 200 korona pénzbírságra, mint fegyelmi büntetésre ítélte *Plausich Aladár nagylaki* kir. közjegyzőt a távollétében megtartott fegyelmi főtárgyaláson. A vád az volt, hogy nevezett kir. közjegyző megbízást kapott a közjegyzői kamarától, hogy évi vizsgálatot tartson mint kiküldött a közjegyzői irodavezetés és ügykezelés tekintetében. A kiküldött ennek a meghagyásnak ismételt sürgetés dacára sem tett eleget, sem igazoló jelentést nem tett.

§ Fölmentett gyilkos. Kalocsáról jelentik: A kir. törvényszék esküdtbírósa ma foglalkozott *Greksa István* gyilkossági ügyével. 1910. június 16-án *Greksa István* agyonütötte főnökét, *Bolvary Péter* vezető jegyzőt hivatalos helyiségében. Tettének okául azt adta elő, hogy főnöke egyetértve *Helle János* főszolgabíróval, őt lehetetlenné akarták tenni és állandóan fegyelmi és bünvádi feljelentésekkel zaklatták. A kihallgatott tanúk nagy részét ezen védekezést igazolták is, mire az esküdtek a védelem álláspontjára helyezkedve, *Greksa Istvánt* nem bűnösnek mondták ki. Ennek alapján a kir. törvényszék *Greksa Istvánt* a gyilkosság vádjától fölmentette. A tárgyalás éjjel fél 12 órakor ért véget és a tárgyaláson megjelent nagyszámú közönség különböző érzelmekkel fogadta az ítéletet.

§ A két férjű milliomos asszony vőlegénye. A győri ítélőtábla, mint felebbviteli bíróság, kedden tárgyalta *Topits Zoltán* bűnpörét, akit a komáromi törvényszék *Bechle Róza* panaszára csllás és sikkasztásért nyolc havi börtönrre ítélte. A pör előzménye igen érdekes. *Bechle Róza*, aki többszörös milliomos, *Rauch Pál* báró volt bannak volt a felesége. A bárótól elvált és *Gregorits Antalhoz* ment férjhez, akivel *Kolozsmegyében* ismerkedett meg. A kolozsvári törvényszék ezért bigámia miatt pörbe is fogta, mert a horvát törvényszék válóperében csak ágytól és asztaltól választotta el *Rauchtól*, de aztán fölmentette, mert jóhiszeműségét igazolta. Majd *Gregorits*tól is elvált és megismerkedve *Topits Zoltánnal*, annak menyasszonya lett. Komárom mellett birtokot vett a ennek kezelését *Topitsra* bízta. Közben összeveszett *Topits*sal és a birtok kezelése körül felmerült differenciákat büntető utra terelte, azt állítva, hogy volt vőlegénye 50.000 koronáját elsikkasztotta. A tábla keddi ülésén az ügyész is *Topits* mellett szólta

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyterés

SALVATOR

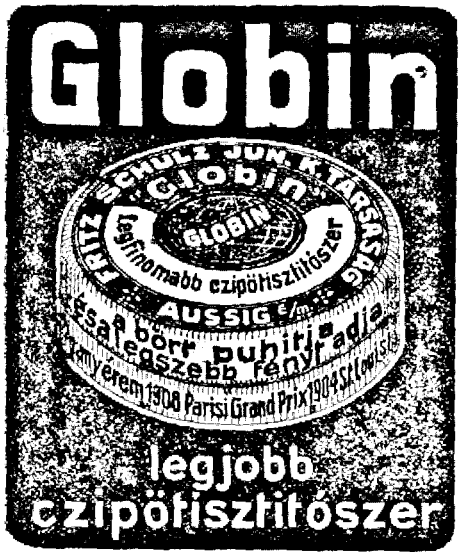
vere- és hólyagbajoknak, köszvénynek, cukorbetegségnek, vörhenységnek és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyvíz.

Kapható áruházaikban és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Balnye-Lipóci Salvator-terés-vállalat, Budapest, Budafok, 2.

VIGYAZATI Sok értéketlen utánzat van forgalomban.

Határozottan Fr. Schulz-féle „Globin”-t kérjen. 6805-VI.

Új női-kalap divatterem!

Van szerencsém az ural hölgyközönséget és igen tisztelt ismerőseimet értesíteni, hogy **Arad, Deák Ferenc-utca 2. sz. n.** (Sebassy-ház)

női kalap-divattermet

nyitottam, hol is dus választéku raktárt tartok legújabb divatu **Francia** bécsi és párisi selyem, bársony és átmeneti eredeti **modell kalapokban** legjutányosabb árak mellett.

Gyászkalapok és átállításokat zléseesen 24 óra alatt elkészítek.

Főelvem: szolid és figyelmes kiszolgálással igen tisztelt vevőim minden igényét mindenkor legjobban kielégíteni!

Szíves pártfogást kér kitünő tisztelettel

3304

Weisz Róza.

TANTÁL-LÁMPA

a legjobb fémszálas :: izzólámpa. ::

ÁRAMMEGTAKARÍTÁS Kb. 60% FEHÉR FÉNNYEL ÉG. RÁZKÓDÁSOKNAK ELLEN ÁLL. IGEN TARTÓS. MINDEN HELYZETBEN KIFOGÁS-TALANUL ÉG. MAGYOB RENDÉLÉSEKNÉL M A G A S ENGEDMÉNY.

Megrendelhető: 6676

Magyar-Siemens-Schuckert-Művek-nél

Bpest, V., Lipót-körut 5.

429—1910. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A fogarasi m. kir. ménesbirtok igazgatóságának hivatalos helyiségében 1910. év október hó 28-án délelőtt 11 órakor megtartandó zárt írásbeli ajánlati versenyárgyaláson 112 darab vészen átment 1 3/4 éves kora fehér kondorszőrű mangolica süldő sertés, melyek közül 62 darab herélt koca, 46 darab ártány és 4 drb. süldő koca, el fog adatni.

Az egy koronás bélyeggel és a megajánlott ár 10 %-ával ellátott zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb f. év október hó 28-án délelőtt 11 óráig alóírt igazgatóságához benyújtandók. Később érkező ajánlatok nem vehetők figyelembe.

A sertések a ménesbirtok szombatfalvi gazd. kerületében vannak elhelyezve s ugyanott a kerületi intézőségénél megtekinthetők. Alsó-Szombatfalva vasuti állomás, a Nagyszében-fogarasi vonalon.

A részletes eladási feltételek a fogarasi m. kir. ménesbirtok igazgatóságánál bármikor megtekinthetők, esetleg kívánatra megküldetnek.

Fogaras, 1910. szeptember 30-án.

3912

Fogarasi m. kir. ménesbirtok igazgatósága.

1910. V. 1219/4.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírótság 1910. V. 1219/4 számú végzése által Moskovitz Zs. aradi cég jelentkező végrehajtató javára 63 kor. 82 fill. tőke és jár. erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 717 koronára becsült tüzmentes pénzszekrény, képkeretek, üzleti felszerelések és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Ezen árverés a magy. pamut ipar r. társaság 159 kor. 80 fill., Filip Antalfé 50 kor., Pentz Testvérek 259 kor. 82 fill. 221 kor. 12 fill. és 200 kor. és a magyar textilipar r. társaság 203 kor. követelése és járul. erejéig is elrendeltetik.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon Deák Ferenc-utca 11. 12. sz. a. leendő eszközlésére az 1910. október hó 20-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak

4676—1910.

Árverési hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyministerium tulajdonát képező Vizes pusztán a nagy majorban az alább felsorolt épületek a m. kir. Belügyministeriumnak 103334/1910. VII. b. sz. rendelete folytán **folyó hó 31-én délelőtt 10 órakor nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adatni:**

- 1 drb. sertésfiasztató téglából zsutfedéllel, körülbelül 91 méter hosszú, 12 méter széles, 2-80 méter magas az épülethez tartozó 2 szárnyal, kikiáltási ár: 2000 kor.
- 1 drb. konyhaépület zsendelytetővel és pingóval, körülbelül 6-60 m. hosszú, 5-70 m. széles, 3-50 m. magas, kikiáltási ár 400 kor.
- 1 drb. baromfiól zsendelytetővel, körülbelül 11-60 m. hosszú, 4-20 m. széles, 2-50 m. magas, kikiáltási ár: 140 kor.
- 1 drb. sertésól zsendelytetővel, körülbelül 9. m. hosszú, 4 m. széles, 2 m. magas, kikiáltási ár 30 kor.
- 1 drb. bognárlakás, körülbelül 7-50 m. hosszú, 5-70 m. széles, 2-60 m. magas, zsendelytetővel, kikiáltási ár: 140 kor.
- 1 drb. cseledszoba és istálló verifalból, körülbelül 20 m. hosszú, 5-70 m. széles, zsendelytetővel, kikiáltási ár: 150 korona.
- 1 drb. nyitott szin, kikiáltási ár: 5 kor.

Az árverést Vizes pusztán a nagy majorban fogom megtartani. Vevő köteles a megvett épületet lebontani s az anyagokat 1911. január 31-ig elszállítani.

Ajánlatok az épületeknek egyes alkatrészére (u. n. falak, tető, belső berendezés) is tehetők.

Battonya, 1910. október 17.

Petrovits Mihály, főszolgabíró, mint a m. kir. Belügyministerium megbízottja.

3914

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték.

Az 1910. november 17. és 18-án kezdődő

XXVII. I. osztályának sorsjáték

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

1/1 sorsjegy 12.— korona || 1/4 " 3.— korona
1/2 " 6.— " || 1/8 " 150 "

Sorsjegyek dus számválasztékban kaphatók, többek közt a következő számok

99351	99358	99364	99375	11956	11975	36051
4/4	4/4	4/4	4/4	8/8	8/8	8/8
	36060	36051	55801	55810	55824	
	8/8	8/8	8/8	8/8	8/8	

Az 1903. július 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051. szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053. szám ötezer koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott **99354. szám tizezer** koronát nyert. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

Előlegek sorsjegyek és értékpapírokra. Sorsjegyek és állampapírok, valamint idegen bankjegyek, arany- és ezüst-pénzek vétele és eladása. Szelvények beváltása.

WALLFISCH ÁRMIN

bank- és váltóüzlete Aradon. 8916

Alapított 1875. évben. Helybeli és megyei telefonszám 129.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöletnek.

APRO HIRDETÉSEK.

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad **Farkas Streicher** Arad, Tökölly-tér 1. 2974

Egy erős

„Singer“ varrógép eladó 7 forintért. Fejeze-utca 6. szám. 3889

Érettségizett

és katonakötelezettségének eleget tett fiatalember, ki a magyar, német és román nyelvet bírja, Aradon azonnali belépéssel vagy nov. 1-ére megfelelő állást keres. Ajánlatokat „Irodista“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja. 3911

Elveszett

egy férfi óraláncon függő amulet egy kisleány és egy férfi arcképpel, a megtaláló kellő jutalomban részesül. Cím a kiadóhivatalban. 3918

Perfekt bejárt szakácsné

(reg. 9—d. u. 4-ig) november 1-re kerestetik. Ugyanott egy ügyes szobaleány is kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 3920

Kereskedősegéd.

Egy fiatal fűszeres és egy szakértett vasáros segéd azonnali vagy november 1-ére való belépésre alkalmazást nyer. Holländer Samuel fia cégnél, Csermő. 3836

Házvezetőnői állást

elfogad középkorú urinő jobb házaknál vagy plebánián, helyben vagy vidéken. A háztartás és a kézimunka minden nemében jártas, magyarul és németül beszél perfect. Bővebb felvilágosítás kapható Schwartz F. urnál Weitzer János-utca 2. szám, I. emelet, Minorita-palota. 3838

Érettségilt tett ifju,

gyógyszerész gyakornoknak ajánlkozik Aradra vagy Aradhoz közel. Cím a kiadóban. 3864

Lakás.

2 utcai szoba, konyha, zárt folyosó, esetleg gyümölcsös kerttel kiadó. Demeter-utca 111/a. 3846

Házvezetőnőnek

ajánlkozik fiatal nő, ki minden házi dologban teljesen gyakorlott. Elmegeyen esetleg idősebb házaspárhoz, avagy magányos urhoz mint házi ápolónő. Cimeket kér a kiadóba.

Őszi Divat Album

utcai, házi toilette, costum, blous és slj, valamint gyermekdivat album. Összesen 900 divatképet tartalmaz a vaskos 70 oldalas könyv, ára 2.50. Kapható Ingusz I. és Fia könyv-, zenemű- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16 és Weitzer János-utca. 671

Egy egészen új

teljes uri szoba berendezés függőnyvel egy salon lámpával (villanycsillár) együtt elköltözés miatt eladó. Cím a kiadóban. 3884

Tejjes

vidéki új boltberendezés rőfös, rövid és fűszer árunak, sürgősen megvehető özv. Schwartznéál, Arad-Szent Márton. 3908

Lakás kiadó

november 1-től Sárosi-utca 5. szám alatt egy négy és egy 5 szobás lakás kiadó, Értekezni lehet Fenyves Károly építészeti irodájában Kazinczy-utca 11. 3862

Nőtlen raktáros.

Valamely gazdaságban használható mesterséghez értő nőtlen raktáros kerestetik gazdaságba, azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 3896

Kész kerekeket

7—8—9 kor., hajlított löcsöket kor. 1.20—1.40, és mindenféle kocsi-alkatrészeket jutányosan szállít Gelszl jármű- és faáru-gyár Miksa-utca 2—8. 2504

Csemege szőlő

legfinomabb zamatu, kicsinyben 64 fillér, nagyban 60 fillér kilogrammonkénti árban ajánl: Hámory-gazdaság Arad, Deák Ferenc-utca 8. szám. 3778

Ha cigarettáztik

basználjon Progress szivarkahűvelőt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb K. 2.40. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1651

Lakáskiadó

November 1-től Török Gábor-utca 11. szám alatt ujonnan épült házban két 2 szobás lakás kiadó. 3915
Értekezhetni lehet ott a házban.

Jókarban levő

női ruhák jutányos áron eladók Kápolna-utca 4. sz. alatt.

Epekőbetegek

kérjék azonnal ingyen és bérmentve

Hans Stamm, Abth. 543, brochuráját: Essen-Ruhr, Irngarderstr. 48.

H. STAMM-FÉLE

Chole-Bitter-Likör

amely a gyomor, hólyag és vese bajoknál kiváló szolgálatot tesz. — Eredeti üveg 4 kor. 50 fillér. 3 üveg 12 korona. 3917

Számtalan köszönőirat!

A legtöbb kiállításon legelső díjjal kitüntetett és első orvostanárok által ajánlott.

kitünő minőségű

Esterházy cognac

mindenütt kapható!

Az
Esterházy cognac

a közönség kedvence itala!

Esterházy cognacgyár

TELEFON
31—49.

Központi irodája:

BUDAPEST.

TELEFON
31—49.

V., Csáky-utca 14. szám.